

Národní
přírodní památka

Bílichovské údolí

Severní svah v postranním lesním údolíčku v údolí Zlonického potoka 2 km na JZ od Malého Bílichova.

Katastrální území:
Bílichov

Nadmořská výška:
380–432 m

Výměra: 1,70 ha

Vyhlášeno: 1933

Zbytek okroticové bučiny na křídových písčitéch slínovcích s kýchavicí černou (*Veratrum nigrum*) na západní hranici svého areálu.

GEOLOGIE Údolí bylo vytvořeno zpětnou erozí. Horninovým podkladem jsou křídové (spodní turon – bělohorské souvrství) písčité slínovce na křídových šedých jílovcích (mořský cenoman). Na rozhraní opuk a jílovců je vytvořen důležitý pramenný systém, který podmiňuje vznik menších sesuvů. Půdy jsou většinou typu pararendzin, v místech vyvěrajících pramenů jsou pak malé plošky glejových půd.

KVĚTENA V údolí je fragment okroticové bučiny (Cephalanthero-Fagetum), místy s jedlí (*Abies alba*) a převažujícím vysazeným smrkem (*Picea abies*). Podrost tvoří bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), žindava evropská (*Sanicula eu-*

ropaea), jaterník trojlaločný (*Hepatica nobilis*), kopytník evropský (*Asarum europaeum*), válečka lesní (*Brachypodium sylvaticum*), třtina rákosovitá (*Calamagrostis arundinacea*), ostřice lesní (*Carex sylvatica*), lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*), lilie zlatohlávek (*Lilium martagon*), prvosenka jarní (*Primula veris*), kokořík mnohokvětý (*Polygonatum multiflorum*), věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*) a další. Přítomnost jedle indikuje také svízel okrouhlostý (*Galium rotundifolium*). Nejvýznamnějším druhem je okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*) a o. červená (*C. rubra*) a zejména kýchavice černá (*Veratrum nigrum*), východo-submediteránní druh světých lesů na jedné ze

svých nejzápadnějších lokalit. Populace kýchavice je vitální a samovolně se šíří do vhodných mírně prosvětlených lesních porostů. V minulosti byl zaznamenán i střevičník pantoflíček (*Cypripedium calceolus*).

Z vrčkovitrusných hub je odtud známé např. velmi vzácné pozemní ouško černohnědé (*Wynnella atrofusca*) a ze vzácných stopkovitrusných klouzek tridentský (*Suillus tridentinus*), který je mykoreticky vázán na vysazený modřín.

ZVÍŘENA Kromě měkkýšů, kteří zde tvoří běžné lesní společenstvo pahorkatinného rázu, nebyla fauna blíže zkoumána. Byl zde prokázán výskyt hraboše mokřadního (*Microtus agrestis*). V části navržené k rozšíření byl nalezen čolek obecný (*Triturus vulgaris*) a č. horský (*T. alpestris*) a byl ověřen výskyt kuňky ohnivě (*Bombina bombina*).

VYUŽITÍ Vytvoření paseky v místech s největší populací kýchavice černé podnítilo vývoj pasekové vegetace a potlačilo stínomilnou lesní květenu včetně kýchavice a střevičníku. Naštěstí se populace kýchavice vyvíjí v sousedních vzrostlých porostech buku.

BIBLIOGRAFIE 5456, 624, 1049, 1107, 1350, 1577, 1810

MAPA ÚZEMÍ strana 200

1 Pohled do interiéru prosvětleného lesa s kýchavicí černou. Kýchavice černá (*Veratrum nigrum*), jihosibiřský element, roste ve Džbánů na nejzápadnějším okraji svého areálu.

2 Okrotice červená (*Cephalanthera rubra*) indikuje živinami bohaté půdy.

3 S bělopáskem dvouřádkým (*Limenitis camilla*) je možno se nejčastěji setkat na okrajích světých listnatých lesů s přítomností živné rostliny zimolezu (*Lonicera spp.*).

1

2

3

4

GEOLOGIE Křídové písčito-vápnité slínovce (spodní turon) vystupují v místech mírného svahu a jsou pozůstatkem po těžbě stavebního kamene. Jde o odvaly těžebních hornin, nikoliv o přírodní výchoz. Na jejich povrchu jsou vytvořeny pararendziny.

KVĚTENA Území přírodní památky charakterizuje mozaika druhově bohatých xerothermních bylinných společenstev (Festucion valesiaceae a Bromion erecti), na části lze vymezit společenstvo Scabioso ochroleucae-Brachypodietum pinnati s výskytem kozince rakouského (*Astragalus austriacus*), hořečku brvitého (*Gentianella ciliata*), hlaváčku jarního (*Adonanthe vernalis*), h. letního (*Adonis aestivalis*), ostrice chabé (*Carex flacca*) a dejvorce velkoplodého (*Caucalis platycarpus*). Na některých místech jsou teplomilná společenstva zčásti degradována spontánním náletem dřevin (např. zavlečená mahalebka obecná pravá – *Padellus mahaleb* subsp. *mahaleb*), výsadbami nepůvodních dřevin, šířením plevelných druhů (např. bělotrn kulatohlavý – *Echinops sphaerocephalus*) a dalších v těchto společenstvech cizorodých druhů (např. třtina křovištní – *Calamagrostis epigejos*).

ZVÍŘENA Hodnotné je společenstvo bezobratlých s řadou vzácných druhů typických pro tzv. bílé stráně. Druhově početná je fauna epigeických brouků (ze vzácnějších např. prskavci

Bohouškova skalka

Přírodní památka

Odvaly a deprese po těžbě opuky, těsně pod vrcholem trati Na hájích 1 km severovýchodně od Klobuk a 1 km severozápadně od Čeradice.

Katastrální území:
Čeradice u Palečku,
Klobuky

Nadmořská výška:
310–319 m

Výměra: 1,75 ha

Vyhlášeno: 1987

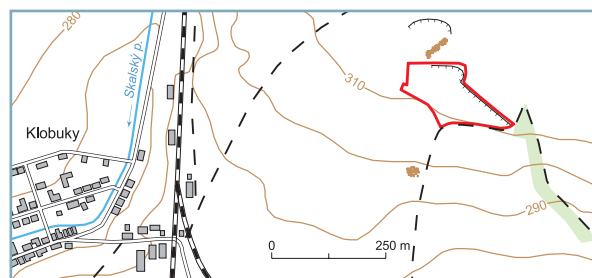
Návrší v polích s opukovými výchozy a stráňkami s výskytem teplomilných společenstev bílých strání. Stávající georeliéf území vznikl lidskou činností (odvaly po těžbě opuky).

Brachinus expulso a *B. crepitans*), pavouků, mravenců a jejich symbiontů (myrmekofilní cvrček *Myrmecophila acervorum*) a motýlů (např. modrásci *Cyaniris semiargus* a *Cupido minimus*).

VYUŽITÍ Terén v PP Bohouškova skalka je formován těžbou opuky. Současný georeliéf

území vznikl postupnou těžbou opuky od jihu k severu, při které byl nekvalitní a zlomkovitý kámen ponecháván na bromadách. Opukové výchozy jsou dnes již zakryté sutí a vegetací, některé lůvky jsou zčásti zavezeny skládkovým materiálem.

BIBLIOGRAFIE 45, 624, 945, 1107

1 Hlaváček letní (*Adonis aestivalis*) jako teplomilný plevel roste na narušovaných místech území.

2 Kozinec dánský (*Astragalus danicus*) je široce rozšířený cirkumpolární druh, který roste i na ruderních místech v teplejším klimatu.

3 Sřevlíkovití brouci prskavci (*Brachinus expulso*) žijí pod kameny nejčastěji na okrajích polí. Při podráždění se dokážou bránit vyloučením látky, která na vzduchu exploduje.

4 Bohouškova skalka tvoří malý hřbet v zemědělsky využívané krajině.

Národní
přírodní památka

Cikánský dolík

Svahová slatina nad levým břehem Samotínského potoka
1,4 km severozápadně od Bilichova.

Katastrální území:
Bilichov

Nadmořská výška:
370–375 m

Výměra: 0,52 ha

Vyhlášeno: 1987

Pramenný horizont na styku písčito-vápnitých a glaukonitických slínovců je zdrojem trvalého podmáčení mělkého lesního údolí. Je zde ostřicovo-mechové slatině, střídané na vysychavých místech bezkolencovou loukou. Cikánský dolík představuje významné reliktní bezlesí.

GEOLOGIE Horninový podklad tvoří křídové (svrchní cenoman a spodní turon) písčito-vápnité slínovce spočívající na glaukonitických slínovcích a písčivých. Na styku písčito-vápnitých a glaukonitických slínovců je vyvinut pramenný horizont, který vytváří polohy vysrážených jemných pěnoveců. Na svahu vznikají četné drobné sesuvy v důsledku podmáčení. Půdy jsou silně vápnité, na svahu to jsou pararendziny a v údolní poloze slatinné organozemě.

KVĚTENA Stanoviště se rozkládá na pramenném horizontu, v němž bylo v minulosti bezlesí udržováno pastvou. Ve strouhách se tvoří vápenné sintery, v nejnižších trvale mokřích místech rostou parožnatky. Kolem struh jsou časté druhy vápnitých mokrých jako ostřice Davalova (*Carex davalliana*), o. šupinoplodá (*C. lepidocarpa*), o. prosovitá (*C. panicea*) a jako vzácnost lněnka zobánkatá (*Thesium rostratum*), šašina černavá (*Schoenus nigricans*), tolíje bahenní (*Parnassia*

palustris), kruštík bahenní (*Epipactis palustris*) a kobáčka kalíškatá (*Tofieldia calyculata*). Větší část plochy periodicky vysychá, a proto jsou tu jako dominanty bezkolenc modrý (*Molinia caerulea*) a válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), spolu s nimi bělozářka větvitá (*Anthericum ramosum*), mařinka barvířská (*Asperula tinctoria*), orlíček obecný (*Aquilegia vulgaris*), pcháč panonský (*Cirsium pannonicum*), prvosenka jarní (*Primula veris*), zvonečník hlavatý (*Phyteuma orbiculare*), ostřice chabá (*Carex flacca*), oman vrbovitý (*Inula salicina*) a svízel severní (*Galium boreale*). Porost je možno zařadit do svazu Molinion. Na dně údolí je řídká slatinná olšina s ostružiníkem skalním (*Rubus saxatilis*), třtinou pestrá (*Calamagrostis varia*) a břtjou pyřitou (*Betula pubescens*). Je zde pravděpodobný i přirozený výskyt smrčín, což v okolí NPP dokládá i překvapivě vitální populace kokoříku přeslenitého (*Polygonatum verticillatum*) – druhu horských lesů, zde extrazonálně v inverzní poloze.

ZVÍŘENA Vzhledem k poloze národní přírodní památky uvnitř velkého lesního komplexu se zde vyskytují lesní druhy obratlovců. Z bezobratlých ži-

vočíchů je významný hmyz vázaný svým výskytem na porosty ostřic a trav. Podrobný výzkum nebyl proveden.

VYUŽITÍ V území byly v nedávné době vyhloubeny dvě hluboké strouhy, které pěnovecovou kupu nežádoucím způsobem odvodňují. Vzácné mokřadní druhy se proto vyskytují již pouze v těsné blízkosti struh. Bude nutné opět provést opatření pro zadržování vody na stanovišti. Lokalita je cenným dokumentem přirozeného slatinného bezlesí. V důsledku odvodnění plocha zarůstá travami (rákos, bezkolenc, sveřep) a náletem dřevin a je udržována vyhradně kosením a odstraňováním náletu.

BIBLIOGRAFIE 42, 332, 400, 624, 945, 1107, 1425

MAPA ÚZEMÍ strana 200

1 Pěnovecové prameniště leží na svahu mezi lesními porosty.

2 Orlíček obecný (*Aquilegia vulgaris*) je rostlina světlých lesů.

3 Kobáčka kalíškatá (*Tofieldia calyculata*) indikuje slatinné louky a vápnitá prameniště, silně ustupuje a patří mezi kriticky ohrožené druhy.

1

2

3

GEOLOGIE Nivní hlíny překrývají jílovce a pískovce svrchního karbonu. Na hlínách jsou vyvinuty fluvizemě a gleje. Jde o soustavu tří rybníků, z nichž dva horní mají jen velice nízkou hladinu vody a jsou zarostlé rákosem obecným (*Phragmites australis*). Dolní rybník je vyčištěn a napuštěn.

KVĚTENA Kolem břehů rybníků je úzký pás rákosin a kolonie orobinců širokolistých (*Typha latifolia*) a o. úzkolistých (*T. angustifolia*). Na březích jsou vysazené aleje vrb bílých (*Salix alba*) a kultivary topolů. V bývalých loukách nad rybníkem dnes rostou mimo rákosu pouze ojediněle některé luční druhy, z nichž je zajímavější kostival český (*Symphytum bohemicum*) a pcháč šedý (*Cirsium canum*).

ZVÍŘENA Komplex rybníků má význam především jako hnízdiště, nocoviště a tahová zastávka ptactva. Hnízdí zde moták pochop (*Circus aeruginosus*), bukáček malý (*Ixobrychus minutus*), bukač velký (*Botaurus stellaris*), lžičák pestří (*Anas clypeata*) a téměř všechny naše druhy rákosníků. Na tahu je běžný moták pilich (*Circus cyaneus*).

VYUŽITÍ Sousedící rybník je využíván rybáři.

BIBLIOGRAFIE 624, 1107

Hobšovický rybník

Přírodní památka

Močál a rybníky v nivě Bakovského potoka 1 km východně od Beřovic.

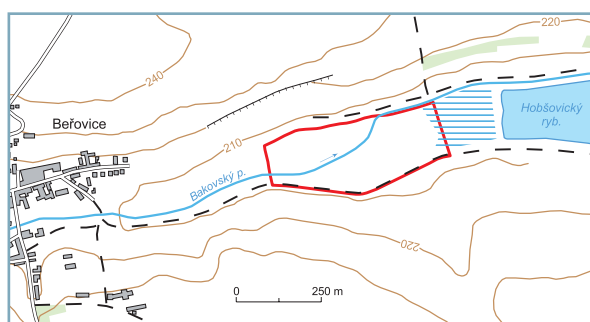
Katastrální území:
Beřovice, Hobšovice

Nadmořská výška:
207 m

Výměra: 8,9 ha

Vyhlášeno: 1990

Významné hnízdiště a tahová zastávka vodního ptactva.

1 Hobšovický rybník je izolovanou lokalitou v zemědělské krajině, důležitou pro tah ptactva.

2 Kyprej obecná (*Lythrum salicaria*) je hojný šířící se druh rybníčních okrajů a břehů řek.

3 Moták pilich (*Circus cyaneus*) u nás hnízdí velmi vzácně, častěji ho můžeme spatřit na tahu.

1

Přírodní
památky

Hradiště

Strmá stráž na jižním svahu kóty Hradiště (296,9 m n. m.), 1–1,5 km východojihovýchodně od Dřínova.

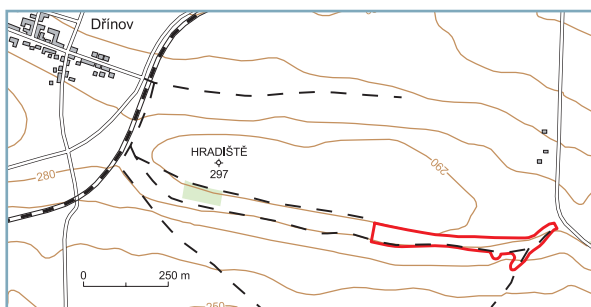
Katastrální území:
Dřínov u Zlonic

Nadmořská výška:
280–292 m

Výměra: 2,84 ha

Vyhlášeno: 1990

Slítnitá stráž s typickou vegetací bílých strání a teplomilných trávníků s válečkou prapořitou, střídaných na vlhkých místech porosty s ledencem přímořským, na suchých místech trávníkem s ostricí nízkou. Refugium teplomilných druhů bezobratlých živočichů.

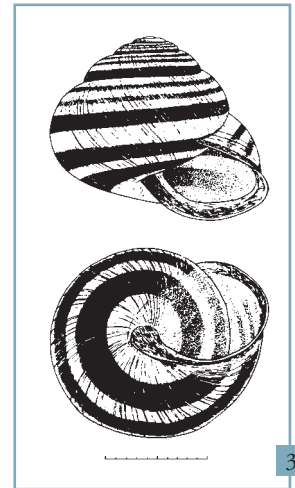
GEOLOGIE Prudká jižní stráž téměř 1 km dlouhá a široká místy až 100 m je budována navětralými křídovými (svrchní cenoman a spodní turon) písčitymi slínovci a pískovci. Jako půdy jsou vyvinuty pararendziny a na slínovcích pak litozemě typů bílých strání.

KVĚTENA Převážně travnatá vegetace je ovlivněna občasnými sesuvy půdy. Větší část území zarůstá společenstvem s typickými druhy, k nimž patří např. jehlice trnitá (*Ononis spinosa*), pcháč bezlodyžný (*Cirsium acaulon*), chrpa čekánek (*Colymbada scabiosa*), hlaváč šedavý (*Scabiosa canescens*) a hořeček brvitý (*Gentianella ciliata*). Na vlhkých místech se hojně vyskytuje ledenec přímořský (*Tetragonolobus maritimus*), zatímco na nejsušších místech se uplatňuje porost ostrice nízké (*Carex humilis*), v němž roste kozinec rakouský (*Astragalus austriacus*), čičorka pochvatá (*Coronilla vaginalis*), mateřídouška časná (*Thymus praecox*), sesel fenyklový (*Seseli hippomarathrum*) i rozrazil rozprostřený (*Veronica prostrata*).

ZVÍŘENA Zoologicky cenná jsou stepní společenstva bezobratlých. Z plžů zde byla zjištěna reliktní suchomilka *Helicopsis striata* a žije zde také bohatá populace páskovky žílnaté (*Cepaea vindobonensis*). Z reliktních fytofágních brouků tu byl zjištěn z luskokazovitých *Bruchidius seminarius*, z nosat-

2

3

covitých *Gymnaetron plantaginis* a *Rhynchaenus ermischii*.

VYUŽITÍ Území bylo v minulosti vypásáno, v současné době na některých místech zarůstá křovinami, růžemi a hlohy.

BIBLIOGRAFIE 624, 1107

1 Přírodní památku tvoří mírně svažité slítnitá stráž.

2 Rozrazil rozprostřený (*Veronica prostrata*) s poléhavými lodyhami a vystoupavým květenstvím snáší dobře sešlap na teplomilných stráních.

3 Suchomilný plž *Cepaea vindobonensis*.

1

2

GEOLOGIE Území se nachází v mělké depresi vyplněné nivními uloženinami. V jarním období bývají překryty vodou a v suchých obdobích téměř vysychají. Na jejich povrchu se tvoří gleje.

KVĚTENA Ve vlhkých letech se v severní části území vytváří velmi mělké jezero zarušující rozsáhlými porosty dominantního zblochanu vodního (*Glyceria maxima*); ve vodě se kromě okřehku vyskytuje játrovka *Ricciocarpus natans*. Při poklesu vodní hladiny se objevují druhy obnažených den, např. pryskyřník lýtý (*Ranunculus sceleratus*) nebo halucha vodní (*Oenanthe aquatica*). V okolí občasné vodní plochy jsou mozaikovitě rozšířeny především porosty rákosu a vysokých ostríc, hlavně ostrice ostré (*Carex acutiformis*), v menší míře fragmenty mokřadních luk. Roztroušeně se vyskytují dřeviny, především vrby. Podél stružky na okraji území roste vzácně ostrice trsnatá (*Carex cespitosa*). V okolí potoka převažuje vlhkomilná ruderální nitrofilní vegetace s chrsticí rákosovitou (*Phalaris arundinacea*) a kopřivou dvoudomou (*Urtica dioica*). V porostech vrb při severním okraji území byl v roce

1 Celkový pohled na periodicky mokřad Kalspot.

2 Bazanovec kytkokvětý (*Naumburgia thyrsoflora*) je typickou rostlinou ostricových bažin, v poslední době stále vzácnější.

Přírodní památka

Kalspot

Mokřad v ohybu nivy potoka Kačáku (Loděnice) 500 m na jihovýchod od Kamenných Žehrovic.

Katastrální území:
Kamenné Žehrovice

Nadmořská výška:
375 m

Výměra: 3,58 ha

Vyhlášeno: 1986

Nivní mokřad ovlivňovaný bočními prameny neznečištěné vody. Cenné refugium ohrožených obojživelníků a řady ptačích druhů s poměrně bohatou květenou.

1997 nalezen vzácnější bazanovec kytkokvětý (*Naumburgia thyrsoflora*). V minulosti byla odsud uváděna také vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*).

ZVÍŘENA Přírodní památka je hodnotné refugium vodních a mokřadních živočichů. Z vodních plžů tu byli zjištěni *Stagnicola palustris* a *Planorbarius corneus*, průzkum střevlíků odhalil např. výskyt druhů *Bembidion obliquum*, *B. doris* a *Acupalpus parvulus*. Z obojživelníků tu žije kuňka ohnivá (*Bombina bombina*) a čolek horský (*Triturus alpestris*). Přes malou rozlohu je území i po-

měrně významným hnízdištěm běžnějších vodních a rákosinových druhů ptáků (chrástal kropenatý = *Porzana porzana* a ch. vodní = *Rallus aquaticus*) a tahovou zastávkou (např. koliha velká = *Numenius arquata*).

POZNÁMKA Není zcela jasné, zda je stávající mokřad zbytkem nějaké úpravy v nivě Kačáku (Loděnice), nebo zda je čistě přirozeným útvarem.

BIBLIOGRAFIE 624, 943, 1107, 1463, 1464

MAPA ÚZEMÍ strana 200

1

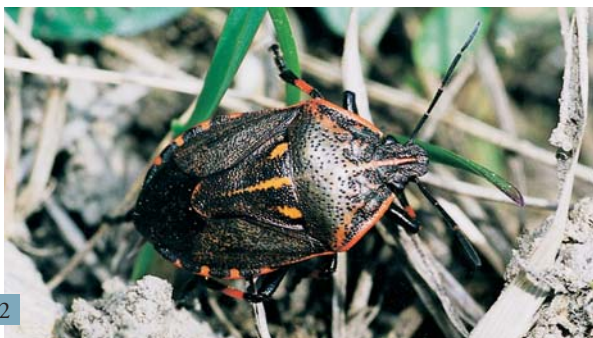
Přírodní památka **Kovářské stráně**

Strmý, k jihozápadu orientovaný svah na pravém břehu Zákolanského potoka, 500 m jihovýchodně od Kovár.

Katastrální území: Kováry
Nadmořská výška: 270–292 m

Výměra: 1,70 ha
Vyhlášeno: 1987

Křovinaté a travnaté stráně s teplomilnými druhy, z nichž kozinec rakouský zde roste na jižní hranici svého středočeského areálu. Bohatá lokalita teplomilných bezobratlých.

2

GEOLOGIE Horninový podklad tvoří prekambrium (neoproterozoikum), fylitické břidlice s vložkami silicitů (buližníků), které jsou v horní partii svahu překryté křídovými (svrchní cenoman) pískovci. Vyvinuty jsou pararendziny a rankery.

KVĚTENA Na svazích bývalých pastvin s vysokými křovinatými mezemi se vyskytuje dobře zachovalé společenstvo hlaváče žlutavého a válečky prapořité (Scabiosa ochroleuca-Brachypodium pinnati) s řadou typických druhů. Roste zde

kostřava žlábkatá (*Festuca rupicola*), šalvěj luční (*Salvia pratensis*) a š. hajní (*S. nemorosa*), chrpa čekánek (*Colymbada scabiosa*), mateřídouška panonská (*Thymus pannonicus*), jahodník trávnice (*Fragaria viridis*), len počistivý (*Linum catharticum*), tužebník obecný (*Filipendula vulgaris*) a další. Místy je bojný sveřep přímý (*Bromus erectus*) a v dolní části svahu ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*). Význačný je výskyt hlaváčku jarního (*Adonanthe vernalis*), kozince rakouského (*Astragalus austriacus*) i k. cizrnovitého (*A. cicer*).

3

4

ZVÍŘENA Vhodné životní podmínky zde nacházejí především četné druhy teplomilného hmyzu, ze vzácnějších např. kobylka *Bicolorana bicolor* nebo motýli soumráček *Pyrgus serratulae* a bělásek hrachorový (*Leptidea sinapis*).

VYUŽITÍ Je třeba pravidelně omezovat rozrůstání křovin a zavést občasně vypasení lokality.

BIBLIOGRAFIE 624, 943, 1107, 1349

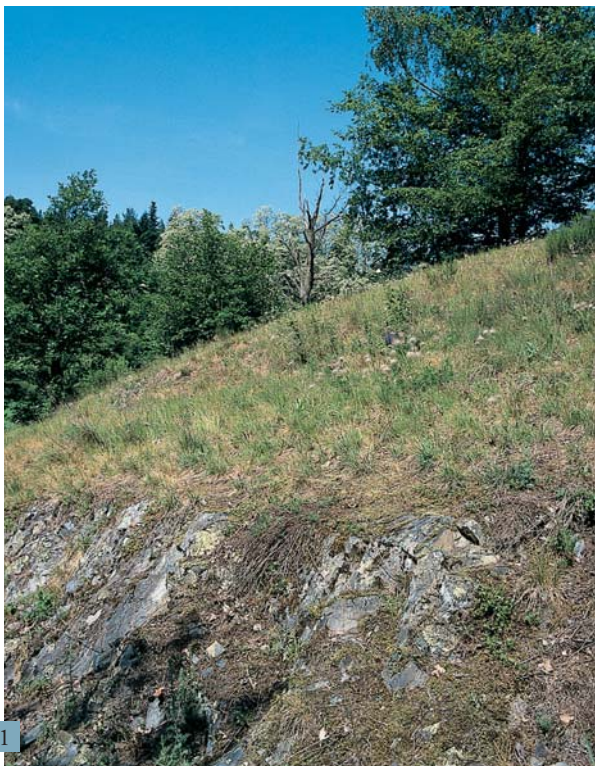
MAPA ÚZEMÍ strana 203

1 Kovářské stráně se zvolna svazují do Okořského údolí.

2 Dravá kněžice *Salla dumosa* obývá suché stráně.

3 Šalvěj hajní (*Salvia nemorosa*) dává na lokalitě přednost hlubším půdám na úpatí stráně.

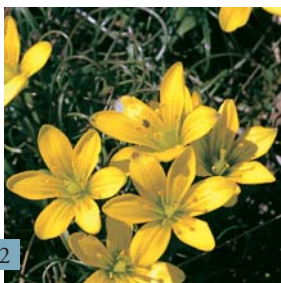
4 Jahodník trávnice (*Fragaria viridis*) je bojný vždy v podrostu teplomilných trávníků, v zástínu však neroste.

1

3

2

kery. Severní část území tvoří svah mezi chatami s mělkými půdami s menšími výchozy neoproterozoických břidlic. Jižní část území představuje skalnatý ostroh neoproterozoických břidlic na soutoku Kačáku (Loděnice) a Černého potoka.

KVĚTENA V obou částech jsou převládající vegetaci bylinná společenstva drobných jarních efemerů chudých půd (*Arabidopsis thalianae*) s bohatým výskytem silně ohrožených druhů křivavce českého (*Gagea bohémica*) a koniklece lučního českého (*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohémica*). Na poněkud hlubší půdě se pak vyskytují fragmenty druhově bohatých xerothermních kostřavových trávníků (*Festucion valesiacae*). V jižní části území na skalním ostrohu přistupují též maloplošně vyvinutá pionýrská skalní společenstva silikátových substrátů s výskytem chrpy chlumní (*Cyanus triumfettii*), pelyňku ladního (*Artemisia campestris*), seselu sivého (*Seseli osseum*) apod. Směrem k Markovu mlýnu zarušuje zbytky teplomilných lemů a křovin a habrových doubrav s výskytem vzácného huseníku chudokvětého (*Arabis brassica*).

ZVÍŘENA Zoologický průzkum tu nebyl prováděn, avšak

Přírodní památka **Markův mlýn**

Dolní, mírně svažité část ostrohu v jádru meandru Kačáku (Loděnice), rozdělená náhonem k Markovu mlýnu, 700 m severozápadně od Podkozí.

Katastrální území: Unhošť **Nadmořská výška:** 306–318 m

Výměra: 0,16 ha **Vyhlášeno:** 1986

Území přírodní památky sestává ze dvou samostatných částí, které patří mezi zachovalé fragmenty stanovišť teplomilných společenstev rostlin a živočichů na skalních výchozech a primitivních půdách; zbytek z dřívějšího rozsáhlého výskytu v této části potoka Kačáku (Loděnice).

zdejší biotopy poskytují vhodné životní podmínky teplomilné fauně bezobratlých. Z obojživelníků byl zaznamenán skokan skřehotavý (*Rana ridibunda*).

VYUŽITÍ Celá oblast je silně chatářsky využívána, mírný sešlap zatím chráněné území nepoškozuje. Nebezpečí mohou představovat některé pěstované druhy (rozchodníky, máty), které se do území šíří z okolních zahrádek.

POZNÁMKA Podobná rostlinná společenstva jako v PP

Markův mlýn se před výstavbou chatové kolonie vyskytovala v celé oblasti mezi soutokem Loděnice s Černým potokem a soutokem Loděnice s Rymářským potokem. Mimo chráněné území jsou dodnes zachována zejména na skalách nad levým břehem Kačáku (Loděnice) východo-severovýchodně od Markova mlýna.

BIBLIOGRAFIE 624, 943, 1107, 1525

MAPA ÚZEMÍ strana 201

1 a 3 Dvě části území – skalnaté svahy údolí potoka Kačák.

2 Křivavec český (*Gagea bohémica*).

Přírodní
památká

Na Pilavě

Dolní část jihovýchodního svahu závěru údolí 1 km na jihozápad od Malého Bílichova.

Katastrální území:
Bílichov

Nadmořská výška:
385–414 m

Výměra: 2,96 ha

Vyhlášeno: 1969

Kulturní porosty smrku, modřínu a buku s výskytem kýchavice černé.

GEOLOGIE Svahy údolí tvoří křídové (svrchní cenoman a spodní turon) písčité slínovce a pískovce, na nichž dochází k sesuvům. Jeden ze sesuvů je i v tomto území. Sesuvy jsou ovlivněny i půdy, které jsou tvořeny slínovatkami (pararendzinami) s proměnlivou příměsí skeletu a místy těž písku.

KVĚTENÁ Lesní smíšený porost roste na poloze původní okroticové bučiny (Cephalanthero-Fagetum) z jejíhož typického podrostu najdeme válečku lesní (Brachypodium sylvaticum), třtinu rákosovitou (Calamagrostis arundinacea), strdivku nicí (Melica nutans), samorostlík klasnatý (Actaea

spicata), žindavu evropskou (Sanicula europaea), jarmanku větší (Astrantia major), lýkovec jedovatý (Daphne mezereum) a význačné druhy – okrotici červenou (Cephalanthera rubra), medovník velkokvětý (Melittis melissophyllum), lilii zlatohlávek (Lilium martagon) a hrůstici jednostrannou (Orthilia secunda). Dosud se zde vyskytuje kriticky ohrožená kýchavice černá (Veratrum nigrum). Podrost v částech svahu pod jehličnany je chudý, pouze s acidofilními druhy jako bika bělavá (Luzula luzuloides).

ZVÍŘENA Soustavný zoologický průzkum zde nebyl prováděn. Výskyt reliktního nosat-

ce *Acalles hypocrita* dokládá kontinuální trvání lesního porostu.

VYUŽITÍ Lokalita je spravována podle ochrannářského plánu zpracovaného na základě ekologických požadavků nejcennějšího reliktního druhu, kýchavice černé. Z porostu byly jednotlivě odstraněny jehličnaté dřeviny, aby bylo dosaženo mírného prosvětlení v úrovni bylinného patra. Tento zásah podpořil posílení populace kýchavice, která bohatě kvete a množí se.

BIBLIOGRAFIE 456, 624, 1107, 1350, 1637

MAPA ÚZEMÍ strana 200

1 Lesní porost s výskytem kýchavice černé.

2 Jarmanka větší (Astrantia major) je druhem vlhkých humózních lesů.

3 Kýchavice černá (Veratrum nigrum) dosahuje v Čechách severozápadní hranice svého rozšíření.

1

2

GEOLOGIE Území se rozkládá na strmé stráni ostrohu na okraji plošiny Džbán. Vystupují zde křídové (spodní turon) písčito-vápnité slínovce. Morfologie území je typická pro po-

dobný okraj křídových sedimentů svou strmostí, četnými odtrhy slínovcových bloků a sesuvy. Zvětváním křídových hornin vznikají na vrcholové hraně volné sutě s pararendzinami a luvizemě v dolní části svahu.

KVĚTENA Území přírodní památky tvoří převážně sesuvný svah, jehož horní část byla pohybem půdy v minulosti trvale narušována. Tím byl lesní porost prosvětlován a vzniklo vhodné stanoviště pro světlomilné druhy, které dosud pod různorodým starým porostem jednotlivých javorů klenů (*Acer pseudoplatanus*), j. mlčů (*A. platanoides*), dubů (*Quercus petraea*), lip malolistých (*Tilia cordata*) a vysazeného smrku ztepilého (*Picea abies*) úspěšně rostou. Nejnápadnější je třemdava bílá (*Dictamnus albus*) a kamejka modronachová (*Lithospermum purpurocaeruleum*); k dalším světlomilným druhům patří kokořík vonný (*Polygonatum odoratum*), plamének přímý (*Clematis recta*) a válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*). Na úpatí svahu je vysazená smrčina, ve které

1 Třemdava bílá (*Dictamnus albus*), teplomilný východomediterránní druh, vytváří na této lokalitě bohatou populaci, jak o tom svědčí detail stráně.

2 Kamejka modronachová (*Lithospermum purpurocaeruleum*) je druh teplomilné doubravy.

Ostrov u Jedomělic

Přírodní památka

Strmá, k jihovýchodu exponovaná stráně poblíž soutoku obou větví Byseňského potoka, mezi obcemi Mšec (okres Rakovník) a Jedomělice.

Katastrální území:
Jedomělice

Nadmořská výška:
380–400 m

Výměra: 0,75 ha

Vyhlášeno: 1986

Sesuvné území na okraji ostrohu masivu Džbán. Občasné odtrhy skalních bloků uvolňují zástin lesa a umožňují výskyt druhů lesních světlín a lemů, jako je třemdava bílá a kamejka modronachová. Na úpatí svahu navazuje květnatá bučina.

nalézáme nejen druhy bučin (např. zimolez pyřitý – *Lonicera xylosteum* nebo samorostlík klasnatý – *Actaea spicata*), ale i řadu druhů ruderálních, např. netýkavku malokvětou (*Impatiens parviflora*).

Lze zde předpokládat běžnou lesní faunu. Na zimolezu obecném tu žije nosatcovitý brouk *Rhynchaenus loniceræ*.

BIBLIOGRAFIE 624, 943, 1107, 1637

ZVÍŘENA Soustavný zoologický průzkum nebyl prováděn.

MAPA ÚZEMÍ strana 201

1

Přírodní památka

Otšovická skála

Jižní svah skalního ostrohu Kozíňák nad opuštěným meandrem Zákolanského potoka 500 m severně od Otovic.

Katastrální území:
Otovice

Nadmořská výška:
210–240 m

Výměra: 1,34 ha

Vyhlášeno: 1985

Bohatá skalní a travinná teplomilná společenstva rozlišená podle morfologie skalního výchozu a hloubky půdy. Řada vzácných xerothermních druhů, hodnocených jako reliкty, např. kozince, kavylky a česneky. Na vrcholu navazují prvky teplomilné doubravy.

2

GEOLOGIE Skálu, která nápadně vystupuje z boku údolí, tvoří prekambriické (neoproterozoické) afanitické bazalty a svah pod skalou překrývá slabá vrstva čtvrtoborní vápnitě spraše. Půdy mají charakter úživných rankerů až pararendzin.

KVĚTENA Území je velice vegetačně rozrůzněné a druhově bohaté. Úpatí skály je lemována zazemněnou suti, kterou za-

růstá teplomilná vegetace s převládajícím kakostem krvavým (*Geranium sanguineum*), v níž se uplatňuje i jetel alpský (*Trifolium alpestre*), svízel sivý (*Galium glaucum*), dobromysl obecná (*Origanum vulgare*), ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedrys*) a kokořík vonný (*Polygonatum odoratum*). Na svahu s vystupujícími skalními kouty roste společenstvo s kostřavou walliskou (*Festuca valesia-*

ca), kde roste i kozinec bezlodyžný (*Astragalus exscapus*), k. rakouský (*A. austriacus*), koniklec luční český (*Pulsatilla pratensis* subsp. bohemica), mateřídouška panonská (*Thymus pannonicus*), mochna písečná (*Potentilla arenaria*), smělek štíhlý (*Koeleria macrantha*), čistec přímý (*Stachys recta*), lněnka lnolistá (*Thesium linophyllum*) a modřeneček tenkokvětý (*Muscari tenuiflorum*). Na skalní stěně rostou chamaefyty s kořeny zapuštěnými ve spárách, např. tařice skalní (*Aurinia saxatilis*), česnek tuhý (*Allium strictum*), č. chlumní (*A. senescens*), jestřábník bledý (*Hieracium schmidtii*) nebo chlupáček hadincovitý (*Pilosella echinoides*). Acidofilní druhy kyselka obecná tenkolistá (*Acetosella multifida* subsp. tenuifolia) nebo smolníčka obecná (*Steris viscaria*) prozrazují kyselou půdní reakci. Na vrcholu skály, která je vystavena větrné erozi i sešlapu, vytrvávají odolné druhy, zejména řebříček štetinolistý (*Achillea setacea*) a jarní efeména lipnice cibulkatá (*Poa bulbosa*). Na severním svahu navazuje doubrava s teplomilnými druhy, k nimž náleží černýš hřeбенitý (*Melampyrum cristatum*), a s prvky ulehých jilovitých půd, jako je mochna bílá (*Potentilla alba*). Na jižním svahu obohaceném vápnitou spraší je bohatý porost kavylky Ivanova (*Stipa joannis*) a k. sličného (*S. pulcherrima*).

ZVÍŘENA Na území přírodní památky je hodnotná fauna bezobratlých s převahou teplomilných prvků. Z měkkyšů

3

4

byly zjištěny vzácné reliкtní druhy plžů *Pupilla sterri*, *P. triplicata* a především *Helicopsis striata*, skály jsou stanovištěm petrofilních bezobratlých, např. saranče modrokřídlaté (*Oedipoda coerulea*), skákavek (*Salticidae*) nebo šupinušek rodu *Machilis*. Lokalita je hnízdištěm ptáků otevřených prostor a křovin.

VYUŽITÍ Území vyžaduje mírné prosvětlování nárůstu keřů. Veřejnosti není přístupné.

BIBLIOGRAFIE 6, 624, 941, 948, 1107, 1810

MAPA ÚZEMÍ strana 201

1 Celkový pohled na Otšovickou skálu s bezlesím na jihozápadním svahu.

2 Kavylky Ivanův (*Stipa joannis*), vzácný stepní druh s péřitými osami, vytváří spolu s kavylem sličným (*Stipa pulcherrima*) bohatou populaci na zazemněném jižním svahu pod vrcholem.

3 Teplomilná saranče modrokřídlaté (*Oedipoda coerulea*) splyvá při složených křídlech se skalním podkladem.

4 Kozinec bezlodyžný (*Astragalus exscapus*) je kontinentální druh, který ve středních a severních Čechách dosahuje západní hranice svého rozšíření.

1

2

3

GEOLOGIE Jde o morfolo- gicky značně rozrůzněný geore- liéf vzniklý působením vodní eroze na křídové (svrchní cenoman a spodní turon) písčité slí- novce a pískovce. Na dnech hlubokých kaňonovitých zářezů se vyskytují drobné pseudozávrty a travertiny, na svazích jsou čet- né skalní výchozy. Půdy jsou lehké až středně těžké humózní pararendziny a kambizemě, místy je obnažena matečná hor- nina.

KVĚTENA Plošina na od- vápněných křídových sedimen- tech je porostlá kulturními boro-dubovými lesy, v jejichž podrostu jsou acidofilní druhy jako kostřava ovčí (*Festuca ovi- na*), metlička křivoláká (*Ave- nella flexuosa*), borůvka černá (*Vaccinium myrtillus*) a bru- sinka obecná (*Rhodococcum vitis-idaea*). Teplé a výsušné, k jihu orientované svahy kaňo- novitých zářezů porůstá rozvol- něný lesní porost dubů (*Quer- cus sp.*), buku lesního (*Fagus sylvatica*), habru obecného (*Carpinus betulus*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*) ve směsi s ne- původním modřínem opada- vým (*Larix decidua*). Na okra- jích roklí roste jeřáb muk (*Sorbus aria*), jilm habrolistý (*Ulmus minor*), ve svahu dřín jarní (*Cornus mas*), líska obec- ná (*Corylus avellana*) a ptačí zob obecný (*Ligustrum vulga- re*) s bylinnými druhy, které in- dikují teplomilnou doubravu (*Lathyro versicoloris-Querce- tum pubescentis*), jako je třem- dava bílá (*Dictamnus albus*),

Přírodní rezervace Pašijová draha

Lesní komplex v pramenné oblasti Knovízského potoka u jihozápadního okraje Libušína.

Katastrální území:
Libušín

Nadmořská výška:
330–419 m

Výměra: 50,6 ha

Vyhlášeno: 1987

Chudý boro-dubový les na plošině střídají na svazích roklí různorodé listnáče s bylinnými druhy, jako je třemdava bílá a medovník velkokvětý, které ukazují na teplomilnou doubravu.

válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), medovník velkokvětý (*Melittis melisso- phyllum*), řimbaba chocholičnatá (*Pyrethrum corymbosum*), mařinka barvířská (*Asperula tinctoria*) nebo sasanka lesní (*Anemone sylvestris*). Je udá- ván i výskyt vzácného střevíční- ku pantošlůčku (*Cypripedium calceolus*).

ZVÍŘENA Území nebylo zoologicky zkoumáno.

VYUŽITÍ Území je obhospo- dařováno podle lesního hos- podářského plánu s ohledem na přírodní hodnoty.

BIBLIOGRAFIE 1107, 1237, 1520

MAPA ÚZEMÍ strana 202

[1] Brusinka obecná (*Rhodococ- cum vitis-idaea*) na navazující plo- šině indikuje odvápněný půdní hori- zont ve vysazeném borovém porostu.

[2] Dřín jarní (*Cornus mas*), ty- pický druh teplomilné doubravy, je dalším druhem, který vytrval na sva- hu rokle přes různé lesnické zásahy.

[3] Hojný výskyt třemdavy bílé (*Dictamnus albus*), druhu teplomil- né submediteránní doubravy, ukazu- je na reliktní charakter této lokality.

1

Přírodní památka Pod Šibenicí

Louka v nivě Vranského (Vraného) potoka, 1 km severně od Velvar, 700 m západně od Dolní Kamenice.

Katastrální území: Velvary
Nadmořská výška: 185 m

Výměra: 2,89 ha
Vyhlášeno: 1987

Lokalita byla vyhlášena jako naleziště slanomilných druhů. V důsledku hlubokého odvodnění však většina dříve uváděných druhů již nebyla nalezena.

GEOLOGIE Horninový podklad tvoří křídové (surchní cenoman) pískovce, které jsou překryty nivou potoka. Půdy jsou vápnité, mírně zasolené.

KVĚTENA Důvodem vyhlášení této PP byl výskyt mokřadních a subhalofilních druhů. Ještě v roce 1985 byly zjištěny ostrice Otrubova (*Carex otrubae*) a o. žitná (*C. secalina*),

sítina Gerardova (*Juncus gerardii*), zeměžluč spanilá (*Centaureum pulchellum*) a další druhy. V současné době je lokalita suchá, odvodněná korytem potoka zaříznutým 1,5 až 2 m pod úroveň okolního terénu. Celá plocha zarostla rákosem, jehož část se v posledních letech pokusně kosí. Z vlhkomilných druhů se vyskytuje častěji pcháč šedý (*Cirsium canum*), psárka

luční (*Alopecurus pratensis*), kostival český (*Symphitum bohemicum*), ojediněle ostrice ostrá (*Carex acutiformis*), křehkýš vodní (*Myosoton aquaticum*), sítina sivá (*Juncus inflexus*), kyprj obecný (*Lythrum salicaria*) apod. Na bývalou subhalofilní květenu upomínají na okrajích území v kolejkách polní cesty pouze ojedinělé výskyty komonice zubaté (*Melilotus dentata*) a mochny husí (*Potentilla anserina*).

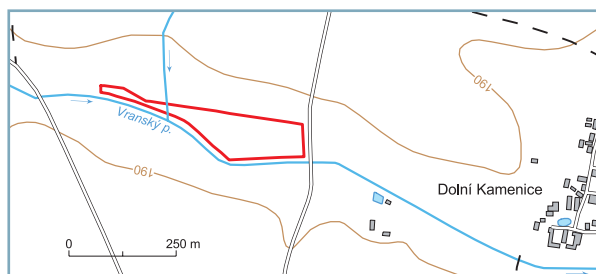
ZVÍŘENA Na území byl proveden výzkum střevlíků, během něhož však byly zaznamenány pouze běžnější druhy.

VYUŽITÍ Na okraji území vede 2 m hluboká odvodňovací strouha, území nebylo koseno a zarostlo rákosem. V rámci ochranného plánu bylo kosení na části plochy obnoveno.

BIBLIOGRAFIE 624, 945, 1107, 1464

2

1 Současný porost rákosu obecného nahradil dříve intenzivně kosenou louku se slanomilnými druhy.

2 Mochna husí (*Potentilla anserina*) je v současném stavu degradace vysušeného bývalého slaniska skoro jediným fakultativně slanomilným druhem na lokalitě.

1

2

3

GEOLOGIE Skalnatá stráž budovaná prekambriky (neoproterozoickými) bazalty, drobami a břidlicemi. Zvětrávaním jsou vytvořeny svahové hlíny s hojným skeletem. Jejich mocnost narůstá po svahu dolů. V horní části území vystupují drobné bazaltové skalky. Půdy jsou tvořeny kambizeměmi až rankery.

KVĚTENA Území přírodní památky pokrývá subtermofilní

travní společenstvo s dominantním ovsířem lučným (*Helictotrichon pratense*) a hojným výskytem koniklece lučního českého (*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica*). Bojínek tuhý (*Phleum phleoides*), smělek jehlancovitý (*Koeleria pyramidata*), jetel horský (*Trifolium montanum*), devaterník velkokvětý (*Helianthemum grandiflorum*), mateřídouška vejčitá (*Thymus pulegioides*) a mochna jarní (*Potentilla tabernaemontani*) opravňují zařadit porost do značně ustupujícího subtermofilního, mírně acidofilního společenstva ze svazu *Koelerio-Phleion phleoidis*. Jsou to extenzivní pastviny, které se vytvořily na rozhraní fytogeografických regionů termofytika a mezofytika.

ZVÍŘENA Zoologický průzkum nebyl prováděn. Jsou zde vhodné podmínky pro výskyt teplomilné stepní fauny.

VYUŽITÍ Lokalita zarůstá křovinami a ovsíkem vyvýšeným. Je vhodné odstraňovat křoviny a případně obnovit extenzivní pastvu.

BIBLIOGRAFIE 624, 1049, 1107

MAPA ÚZEMÍ strana 202

Přírodní památka Pod Veselovem

Svah na severozápadním úpatí kopce Veselov (429,3 m n. m.) nad opuštěným stěnovým lomem v severní části obce Družec.

Katastrální území:
Družec

Nadmořská výška:
365–391 m

Výměra: 0,83 ha

Vyhlášeno: 1969

Bývalá pastvina na skalnaté stráni, kde se zachovalo subtermofilní společenstvo koniklece lučního a ovsíře lučního (*Pulsatilla pratensis-Avenochloetum pratensis*).

[1] Devaterník velkokvětý tmavý (*Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*) patří k druhům teplomilných trávníků.

[2] Bojínek tuhý (*Phleum phleoides*) patří k charakteristickým druhům jmenovaného společenstva.

[3] Pohled na stráž s porostem *Pulsatilla pratensis-Avenochloetum pratensis*, což je společenstvo mírně acidofilní, rostoucí na okraji termofytika na polohách ovlivněných v minulosti pastvou. Společenstvo se vyskytuje v současnosti jen v malých fragmentech.

[4] Koniklece luční český (*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica*) je typickým druhem tohoto společenstva.

4

Přírodní
památká

Podlešínská skalní jehla

Morfologicky výrazná skalní jehla (výška 8 m, půdorys 6 × 2 m) v závěru údolí asi 5 km východně od Slaného, 500 m jihovýchodně od železniční stanice v Podlešíně.

Katastrální území:
Podlešín

Nadmořská výška:
240 m

Výměra: 0,03 ha

Vyhlášeno: 1986

Chráněn je geomorfologicky pozoruhodný útvar připomínající skály pískovcových skalních měst.

GEOLOGIE Útvar je tvořen svrchnokarbonskými (svrchní šedé souvrství) ledeckými arkózami. Tyto horniny mají podobné vlastnosti jako kvádrové pískovce skalních měst české křídly, a proto vytvářejí při zvětrávání obdobné tvary. V okolí skalní jehly jsou eluviální zvětraliny, spraše a sprašové hlíny.

KVĚTENA V okolí skalní jehly rostou běžné plevely polních mezí.

ZVÍŘENA Území není botanicky ani zoologicky významné.

VYUŽITÍ Území není v současné době obroženo, je však vhodně provádět občasnou vyřezání náletových dřevin, aby byl skalní útvar dobře viditelný.

BIBLIOGRAFIE 624, 943, 1107, 1842

MAPA ÚZEMÍ strana 202

1 Bizarní tvary zvětrávajících svrchnokarbonských arkóz byly důvodem ochrany této ojedinělé skály.

GEOLOGIE Území představuje jeden z nejjihnějších výběžků sopečné činnosti Českého středohoří s charakteristickou sloupcovitou odlučností a puklinovými jeskyněmi. Horninový podklad tvoří proudy nefelinického bazaltu, které se střídají s tufity. Profil výlevnými horninami je patrný v lomové stěně v jihovýchodní části území a názorně ukazuje skladbu bazaltových kup Českého středohoří. Území patří mezi významné mineralogické lokality. Nachází se zde aragonit, desmín, chlorit, kalcit, magnetit, natrolit, philipsit, pyrhotin a další. V prostoru bývalého lomu nejsou vyvinuty půdy, počvu tvoří bývalá skrývka. Nad lomem a na severním svahu jsou vyvinuty kambizemě, které místy obsahují větší podíl skeletu.

KVĚTENA Přirozená a polopřirozená vegetace území je tvořena převážně lesními porosty, které pokrývají úbočí a úpatí svahů. Z větší části se jedná o sutový les (Tilio-Acerion) s lípou (Tilia sp.), javorem mlčcem (Acer platanoides) a jasanem ztepilým (Fraxinus excelsior). V podrostu je častá lipnice hajní (Poa nemoralis), kakost smrdutý (Geranium robertianum), hluchavka skvrnitá (Lamium maculatum) a měrnice černá (Ballota nigra), blíže vrcholu se objevují prvky teplomilných doubrav, např. řimbaba chocholičnatá (Pyrethrum corymbosum). V horních částech svahů Slánské hory na skalních výchozech jsou maloplošně vyvinuty porosty skalní stepi svazu

Alyso-Festucion pallentis s tařící skalní (Aurinia saxatilis), česnekem chlumním (Allium senescens), mochnou písčnou (Potentilla arenaria), svízelem sivým (Galium glaucum) a dalšími druhy. Okolí skalních výchozů provázejí teplomilné keře jako ptačí zob obecný (Ligustrum vulgare), přímo na skalách roste skalník celokrajný (Cotoneaster integerrimus), vtroušen je vysazený šerík obecný (Syringa vulgaris) a mahalebka obecná (Padellus mahaleb). Na vrcholu Slánské hory je maloplošně vyvinut xerothermní trávník svazu Festucion valesiaceae s kavylem vláskovitým (Stipa capillata), mateřídouškou panonskou (Thymus pannonicus), pýrem prostředním (Elytrigia intermedia), seselem fenyklovým (Seseli hippomarathrum) a pelyňkem ladním (Artemisia campestris).

ZVÍŘENA Území poskytuje vhodné podmínky některým bezobratlým živočichům lesních a xerothermních stanovišť.

HISTORIE Na Slánské hoře je známo osídlení z různých období pravěku, od eneolitu po halštat, poslední osídlení je doloženo v raném středověku. Většina naleziště byla zničena lomem.

VYUŽITÍ Část území přírodní památky je parkově upravena.

BIBLIOGRAFIE 624, 1842
MAPA ÚZEMÍ strana 202

Přírodní památka

Slánská hora

Zbytek kopce Slánská hora (330 m n. m.) po lomové těžbě na východním okraji zástavby města Slaný.

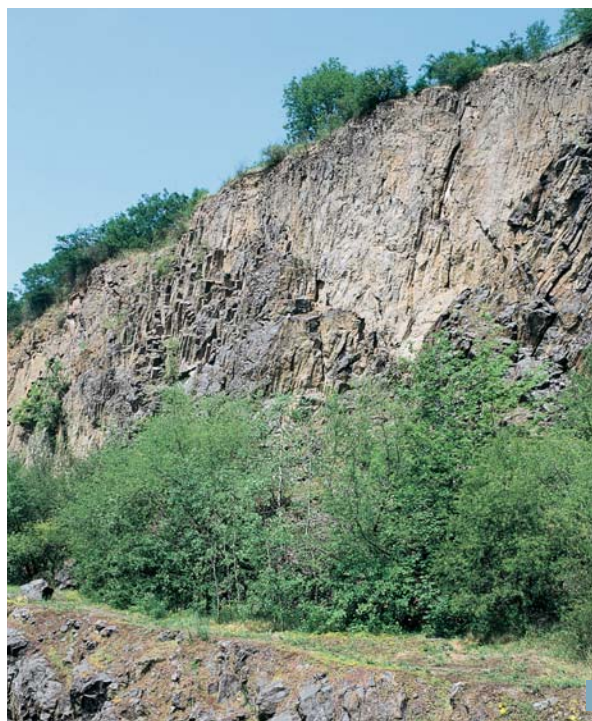
Katastrální území:
Slaný

Nadmořská výška:
300–330 m

Výměra: 2,23 ha

Vyhlášeno: 1998

Otevřený profil výlevnými horninami ukazuje skladbu bazaltových kup Českého středohoří. Významné naleziště minerálů. Na plošině bylo zdokumentováno dlouhodobé pravěké osídlení.

[1] Celkový pohled na Slánskou horu, výlev nefelinického bazaltu. Na horní ploše zřetelné xerothermní bezlesí.

[2] Lomová stěna, ukazující sloupcovou odlučnost čediče.

Přírodní památka **Smečenská rokle**

Zalesněná rokle u prameniště Svinařského potoka, 2,5 km na západ od Svinařova.

Katastrální území: Smečno
Nadmořská výška: 372–416 m

Výměra: 6,03 ha
Vyhlášeno: 1987

Ostře zaříznutá rokle v křídových slínovcích a pískovcích. Většina rokle je uměle zalesněna, přesto jsou místy zachovány přirozené prvky roklinového a sutového lesa.

GEOLOGIE Postupně se rozšiřující a prohlubující ostře zaříznutá rokle (hloubka až 7 m

a šířka až 4 m) se svislými stěnami v křídových (spodní turon) písčítých slínovcích s polo-

hou glaukonitických slínovců připomínající kaňon. Kaňon plynule přechází do úzké rokle budované křídovými (svrchní cenoman) pískovci. Půdy představují pestré mozaiku pararendzin přecházejících do kambizemí.

KVĚTENA Okraje rokle jsou v horní části částečně zalesněny habrovou doubravou, částečně uměle nepůvodními dřevinami javorovcem jasanolistým (Negundo aceroides) a jírovcem maďalem (Aesculus hippocastanum). Na stěně rokle roste místy rybíz alpský (Ribes alpinum). V dolní rozšířené části se vyskytuje sutová javořina (Tilio-Acerion) s javorem mléčem (Acer platanoides) a j. kle-

nem (A. pseudoplatanus), jilmem horským (Ulmus glabra), bukem lesním (Fagus sylvatica), které provází udatna lesní (Aruncus vulgaris), samorostlík klasnatý (Actaea spicata) a kakost smrdutý (Geranium robertianum). Na dně rokle v této rozšířené části roste u potoka střemchová jasenina (Pruno-Fraxinetum). Části svahů byly osázeny trnovníkem akátem (Robinia pseudacacia) a ty tvoří dnes netvárné houštiny.

ZVÍŘENA Podrobněji zkoumání byli plži, kteří zde vytvářejí poměrně hodnotné společenstvo s typickým obyvatelům opukových skal – vřetenatkou Laciniaria plicata. V lesním porostu v horní části rokle byl zaznamenán reliktní nosatec Brachysomus echinatus.

VYUŽITÍ Části rokle jsou lesnický obhospodařovány.

BIBLIOGRAFIE 624, 835, 945, 1107, 1637

MAPA ÚZEMÍ strana 201

[1] Hluboce zaříznutá zalesněná rokle kontrastuje se zemědělsky obdělávanou plošinou.

[2] Na stěnách rokle se daří velkým keřům rybízu alpského (Ribes alpinum), typického druhu sutového a roklinového lesa.

1

2

GEOLOGIE Arkóзовé pís-kovce až arkózy s vločkami sle-penců (karbon, stefan – spodní červené souvrství) jsou překryty čtvrtohorními nivními uloženinami. Půdním typem jsou fluvizemě až fluvizemě glejové, které jsou celoročně vlhké až podmáčené vodou Knovízského (Vinařického) potoka a ve východní části minerálně obohacenými prameny, které vyvěrají na úpatí Vinařické hory. Místy jsou vysráženy pěnovce.

KVĚTENA Ve střední části území se nachází bažinná olšina (Alnion glutinosae) s bohatým výskytem ohrožené bledule jarní (Leucojum vernum). Olšina je obklopena trvale podmáčenými vysokostébelnými a vysokobylinnými loukami (zejména společenstvy svazu Calthion). Ve vlhčích částech se hojně vyskytuje prstnatec májový (Dactylorhiza majalis) a bledule jarní (Leucojum vernum), v sušších je pravidelně nalézána hadilka obecná (Ophioglossum vulgatum). V roce 2003 byla v území nalezena populace kriticky ohrožené přesličky různobarvé (Hippochaete variegata). Ve východní části pod bývalým drážním tělesem se nachází rozvolněná rákosina s charakteristickými bulvy

1 Velké porosty bledule jarní (Leucojum vernum) v bažinné olšině jsou hlavním motivem ochrany tohoto území.

2 Hadilka obecná (Ophioglossum vulgatum) se často nalézá na sušších místech olšiny.

Třebichovická olšina

Přírodní památka

Niva pravého břehu Knovízského (Vinařického) potoka pod západním svahem Vinařické hory na jižním okraji Třebichovic.

Katastrální území:
Třebichovice,
Vinařice u Kladna

Nadmořská výška:
274 m

Výměra: 0,63 ha

Vyhlášeno: 1986

Podmáčená louka a bažinatá olšina v údolní nivě Knovízského (Vinařického) potoka.

ostřice trsnaté (Carex cespitosa) a hojným výskytem kostivalu českého (Symphytum bohemicum).

ZVÍŘENA V území přírodní památky žije významná fauna bezobratlých vázaných na mokřady, studování byli zejména měkkýši. Na mokré loučce se zachovalo cenné společenstvo s ohroženým plžem údolníčkem ryňbovaným (Vallonia ennien-sis) a vrkoči Vertigo angustior a V. antivertigo.

VYUŽITÍ Území je využíváno jako dvousečná louka. Pod tratí je seč nepravidelná, zejména vzhledem k bultovité struktuře. Olšina byla ponechávána spontánnímu vývoji, v nejbližší budoucnosti bude mírně prosvětlena.

BIBLIOGRAFIE 624, 886, 1107

MAPA ÚZEMÍ strana 203

Přírodní
památky

Ve Šperkotně

Niva Šternberského potoka ve Smečenské oboře, 300 m jihozápadně od Hradečna.

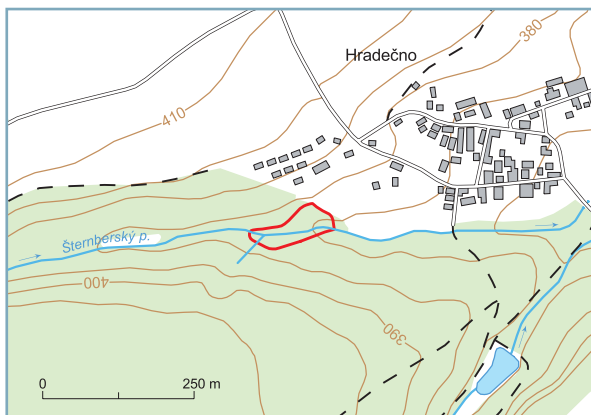
Katastrální území:
Hradečno

Nadmořská výška:
365–375 m

Výměra: 0,43 ha

Vyhlášeno: 1986

Lesní prameniště s olší a řadou mokřadních druhů.

GEOLOGIE Území přírodní památky tvoří mělký údolní zářez v křídových (svrchní cenoman, spodní turon) písči-

tých slínovcích a pískovcích, které jsou překryty čtvrtohorními usazeninami slatinných nivních blín s úlomky slínovců

a pěnovce. Na svazích jsou patrné drobné sesuvy (zejména na pravém břehu potoka). Na spodní hraně území je vyvinut pramenný horizont, a proto je toto území stabilně zamokřené. Vyvinuty jsou gleje, na svazích potom pararendziny a kambizemě.

KVĚTENA Roste zde jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) a olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), v podrostu převládá bezkoleneček modrý (*Molinia caerulea*), s řadou mokřadních druhů, z nichž zajímavější je bradáček vejčitý (*Listera ovata*), smládek bahenní (*Peucedanum palustre*), krabice chlupatá (*Chaerophyllum hirsutum*), ocún jesenní (*Colchicum autumnale*) a přeslička bahenní (*Equisetum palustre*). Vyskyt hadilky obecné (*Ophioglossum vulgatum*) se nepodařilo v roce 2000 potvrdit.

ZVÍŘENA Podrobněji byli zkoumány pouze měkkyši. Z nich jsou zde zastoupeny i některé citlivé lesní druhy (*Macrogastra ventricosa*, *Sphyradium dolium*), což poukazuje na přírodní zachovalost lokality. Na suchých

ležících větvích se vyskytuje nosatec *Trachodes hispidus*.

BIBLIOGRAFIE 624, 943, 1107, 1637

1 Lesní prameniště se vzácnými druhy.

2 Ocún jesenní (*Colchicum autumnale*) je častým druhem vlhkých lesů i luk.

1

2

GEOLOGIE *Morfologicky výrazná třetihorní sopka, která vznikla ve dvou fázích. Ve starší fázi se rozevřela sopečná puklina, do které napadaly křídové a třetihorní horniny budující v té době nejbližší okolí sopky. Tato fáze proběhla ve spodním miocénu a odpovídá vzniku Českého středohoří. Mladší sopečná fáze se odehrála koncem třetihor (pliocén). Při ní došlo v poměrně krátké době k několika výlevům láv a výbuchům, při nichž bylo z jícnu sopky vymrštno velké množství sopečných pum a dalšího jemnozrného tuftického materiálu. Vinařická hora byla otevřena několika lomy, v jejichž lomových stěnách můžeme pozorovat střídající se polohy tufů a tufitů a láv tvořených olivínickým nefelinitem. Dutiny v hornině jsou místy vyplněny druhotnými nerosty, např. natrolitem, chaba-*

1 Celkový pohled na třetihorní sopku – Vinařickou horu.

2 Ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedrys*) je drobný vytrvalý keříček, který kvete ve vrcholném létě ozdobnými červenofialovými květy.

Přírodní památka **Vinařická hora**

Zčásti zalesněný strmý západní svah Vinařické hory (413,0 m n. m.), 500 m na SSZ od Vinařic.

Katastrální území:
Vinařice u Kladna

Nadmořská výška:
270–413 m

Výměra: 68,8 ha

Vyhlášeno: 1999

Území zahrnuje centrální část třetihorního stratovulkánu a západní svahy tvořené zejména opukami a pískovci. Je typické pestrou mozaikou společenstev skal, skalních stepí a sutí, bylinných společenstev hlubších půd, vřesovišť, křovin, druhotných lesních porostů a opuštěných sadů. Různorodost společenstev a jejich druhové bohatství je úzce spjato s variabilním geologickým podkladem a dlouhodobým vlivem lidské činnosti (odlesňování, pastva, těžba kamene).

zitem nebo kalcitem. Na svazích sopky se vytvořily úživné kambizemě a rankery.

KVĚTENA Vrcholové čedičové partie a vulkanické horniny na jihozápadních svazích jsou ostředeny různými sukcesními stadii společenstev skalních stepí, sutí a společenstev primitivních půd na vyvěřelých substrátech. Na mělkých půdách hojně roste ožanka kalamandra (*Teucrium chamaedrys*), locika prutnatá (*Lactuca viminea*), mateřidouška panonská (*Thymus pannonicus*) a tařinka kališní (*Alyssum alyssoides*). Na hlubších půdách se pak uplatňuje bělozářka liliovitá (*Anthericum liliago*), pýr prostřední (*Elytrigia intermedia*), rozrazil rozprostřený (*Veronica prostrata*), rozrazil klanatý (*Pseudolysimachion spicatum*) či koniklec luční český (*Pulsatilla*

pratensis subsp. bohémica). Stepní trávníky na mnoha místech zarůstají neprostupnými křovinami tvořenými zejména šípky (*Rosa sp. div.*) a hlohy (*Crataegus sp. div.*), ze zajímavějších druhů pak skalníkem celokrajným (*Cotoneaster integerrimus*) a dřínem jarním (*Cornus mas*). Opukové výchozy na jihozápadní stráni ostředují společenstva bílých strání, ve kterých dominuje bělozářka větvitá (*Anthericum ramosum*), ostrice chabá (*Carex flacca*), zlatovlásek obecný (*Linosyris vulgaris*), hojně se vyskytuje též čičorka pochvatá (*Coronilla vaginalis*), vzácně pak hořeček brvitý (*Gentiana ciliata*) a hořeček nahořklý (*Gentiana amarella*). V pokračování jihozápadní strání je znatelná prudká změna vegetace na rozhraní cenomanských opuk a pískovců. Druhově bohatá vápnomilná společenstva přecházejí na pískovci do chudých vřesovišť s dominantní metličkou křivolakou (*Avenella flexuosa*) a vřesem obecným (*Calluna vulgaris*). Z břichatkovitých hub tam byla nalezena vzácná prášivka žaludicovitá (*Bovista tomentosa*) a nebojná hvězdočka pastvinná (*Geastrum schmidelii*).

ZVÍŘENA Mimořádný zoologický význam lokality dokládají podrobné průzkumy střevlíkovitých (zjištěno 97 druhů, mezi nimi řada vyložené vzácných, jako např. *Ophonus sa-*

bulicola, *O. cordatus* nebo *Masoreus wetterhalii*) a mravenců (zjištěno 31 druhů včetně vzácných sociálněparazitických mravenců *Anergastes atratulus* a *Strongylognathus testaceus*). Během arachnologické exkurze zde byly nalezeny i některé vzácné druhy pavouků (plachetnatka *Centromerus incilium*, pavučinka *Peponocranium orbiculatum* nebo zápfredka *Apostenus fuscus*). Na lokalitě bylo vysazeno stádo muflonů (*Ovis musimon*), kteří mají svou přítomností nahradit vliv pastvy ovcí a koz a přispět tak k uchování charakteru stepních stanovišť.

VYUŽITÍ Velká část západních svahů Vinařické hory je zarostlá druhotnými lesními porosty. Tyto porosty budou ponechány a postupně převedeny na potenciální přirozenou vegetaci. Z historických pramenů vyplývá, že Vinařická hora byla již odpradávná hospodářsky využívána a v minulosti byla zřejmě zcela odlesněna. Kromě intenzivní pastvy ovcí (panský ovčín u Třebichovic), byly později svahy u Vinařic a Třebichovic osázeny ovocnými stromy. Intenzivní, dnes již historické, těžební činnosti v centrální části (čedičové lomy, šterkovny) padla za obětí zřejmě část vegetace skalních stepí (např. doložené vymizení kavylu Ivanova (*Stipa joannis*)). Území je poměrně hojně turisticky navštěvováno, ale negativní vlivy turistiky nebyly pozorovány.

vány. Územím vede naučná stezka.

POZNÁMKA Území bylo původně vyhlášeno v roce 1985, novou vyhláškou v roce 1999 bylo podstatně rozšířeno.

BIBLIOGRAFIE 116, 223, 251, 624, 829, 942, 1082, 1089, 1100, 1107, 1463, 1464, 1465, 1842

MAPA ÚZEMÍ strana 203

[3] Řada lomů odkryla stavbu sopky z tufů a výlevů láv.

[4] Dlouhozobka chrastavcová (*Hemaris tityus*) je lišajovitý motýl aktivující ve dne za slunečního svitu, na snímku páříci se jedinci.

1

2

KVĚTENA Břehy vodní nádrže vzniklé na poddolovaném území po povodni v roce 1948 zarůstají rákosem a dalšími mokřadními druhy. V jejím okolí byly prováděny parkové úpravy a vysázeny nejrůznější exoty, do nádrže byl introdukován leknín bělostný (*Nymphaea candida*).

ZVÍŘENA Území je významné především jako hnízdiště vodního a mokřadního ptactva. Ze vzácných druhů ptáků zde hnízdí např. čírka obecná (*Anas crecca*), č. modrá (*A. querquedula*), lžičák pestrý (*Anas clypeata*), písek obecný (*Actitis hypoleucos*) a rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*). Z obojživelníků zde žije např. kuňka ohnivá (*Bombina orientalis*). Z bezobratlých živočichů zde byly zjištěny některé význačnější druhy střevlíků (např. *Trechus rubens*), snad dodnes zde žije silná populace naka říčního (*Astacus astacus*).

VYUŽITÍ Výsadby v okolí potřebují sadovnickou péči.

BIBLIOGRAFIE 830, 831, 941, 1049, 1089, 1107, 1463, 1464

MAPA ÚZEMÍ strana 203

Přírodní rezervace **Záplavy**

Severní část vodní nádrže a přilehlá bažina u vtoku potoka Kačáku (Loděnice), při jihozápadním okraji obce Srby.

Katastrální území:
Kamenné Žebrovice,
Srby u Tuchlovic,
Tuchlovice

Nadmořská výška:
377–380 m

Výměra: 23,3 ha

Vyhlášeno: 1985

Hlavní význam má území jako tahová zastávka a hnízdiště vodního ptactva. Vodní nádrž pozvolna osídluje vodní a mokřadní rostlinstvo.

3

1 Vodní plocha je důležitou zastávkou při tahu ptactva.

2 Na nově vzniklé Záplavy byl vysazen leknín (*Nymphaea sp.*), který dobře prosperuje.

3 Vodní plocha vzniklá po povodni v roce 1948 se přirozeně začlenila do krajiny.

1

3

Přírodní památka

Žraločí zuby

Opuštěný lůmek na malém silicitovém (bulžňníkovém) hřbetu v lese na pravém svahu údolí Dřetovického potoka, 750 m západojihozápadně od kostela ve Vrapicích.

Katastrální území:
Vrapice

Nadmořská výška:
335–340 m

Výměra: 0,016 ha

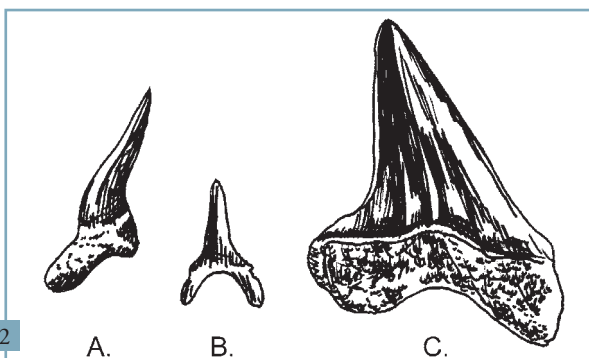
Vyhlášeno: 1995

Důležité naleziště křídových zkamenělin, především žraločích zubů.

GEOLOGIE Území je tvořeno jámovým lůmkem (délka 50 m, šířka 16 m, hloubka 4 m), který byl založen v prekambriických (neoproterozoických) silicitech (bulžňnicích). Tyto pevné horniny byly opracovány mořským příbojem ve svrchní křídě (spodní turon), kdy se zde ukládaly glaukonitické písčito-vápnité jílovce až slínovce a vápnité pískovce s velkým podílem fosforečnanu vápenatého. Tato vrstva obsahuje četné zkameněliny. Byly nalezeny 1–3 mm dlouhé fekální hlízky (koprolity) žraloků, jejich zuby (bylo zde zjištěno 12 druhů žraloků), zbytky mlžů, hvězdic, serpulidů, ryb a dalších živočichů. Křídové sedimenty jsou překryty pararendzinami o mocnosti do 50 cm.

dřevinami, jednak nekontrolovaným sběrem zkamenělin.

BIBLIOGRAFIE 316, 317, 511, 1107, 1789

2

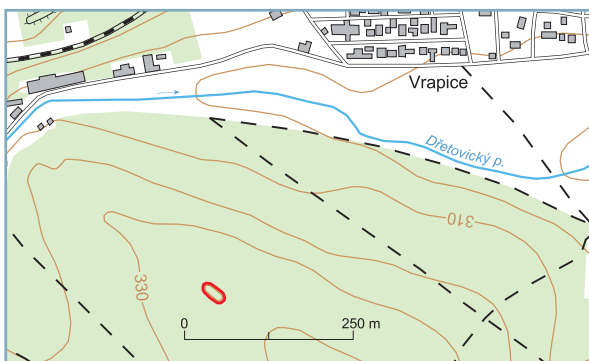
KVĚTENA A ZVÍŘENA Území nebylo botanicky ani zoologicky studováno.

VYUŽITÍ Území bylo odkryto těžbou v lůmku a v současné době je ohrožováno jednak zarůstáním náletovými

[1] Drobný lůmek, kde byly nalezeny křídové zkameněliny.

[2] Zuby žraloků druhů: A – *Cretoodus appendiculatus*, B – *Scapanorhynchus raphiodon*, C – *Cretoxychina mantelli*.

[3] V křovinách v okolí lůmku se uchytily prvosienka jarní (*Primula veris*).

Povodí Kačáku (Loděnice)

Přírodní
park

Vyhlášen v roce 1988 okresními úřady Kladno, Beroun a Praha-západ. Jeho rozloha činí 4 673 ha.

Zaujímá poměrně rozsáhlé území v mnohakilometrové délce podél středního Kačáku (Loděnice) od Záplav na severu po okraj Loděnic a povodí jeho četných, zejména levostranných přítoků, pokud jsou pokryta lesem, po jehož okrajích probíhají hranice parku. V úseku mezi Bratronicemi a Kyšickým mlýnem bezprostředně navazuje na CHKO a BR Křivoklátsko. Park tvoří v podstatě lesní pás, který odděluje typicky lesní oblast Křivoklátska od převážně bezlesé Kladenské plošiny na východě. Od poměrně monotónního území této plošiny se liší i svou velkou členitostí, podmíněnou četnými hlubokými údolními zářezy, takže při pohledu z údolí Kačáku (Loděnice) působí krajina parku vrchovinným dojmem díky relativním výškovým rozdílům, které na řadě úseků přesahují i 150 m. Ráz krajiny ovlivňuje její geologická stavba a horninový podklad. V méně odolných horninách permokarbonu mezi Srby a Družcem je údolí rozevře-

né a západní plochý svah kontrastuje se strmějším svahem východním. Odtud Kačák (Loděnice) vystupuje do oblasti, kterou budují pevné horniny kralupsko-zbraslavské skupiny neoproterozoika, břidlice a droby s vložkami bazických vyvřelin – spilitů, které však zasahují jen k Mosteckému mlýnu pod Bezděkovem. Dále pak vystupují jen břidlice, které jsou u Potepel zpestřeny v krátkém úseku vložkami tvrdých silicitů (buližníků). Mezi Malými Kyšicemi a ústím Chýňavského potoka vytváří Kačák (Loděnice) několik silně vyvinutých zaklesnutých meandrů. Níže pak vstupuje do hornin ordoviku, které protíná v příčném směru. V úseku mezi Chrbinou a Karabinským vrchem vystupuje vulkanická série a pás výrazně vystupujících pevných křemenců, níže pak následují souvrství tvořená převážně břidlicemi, které se zčásti střídají s tvrdými pískovci a jsou na několika místech proraženy bazalty (diabasy).

Údolí leží na rozhraní mírně teplé a teplé klimatické oblasti, čemuž odpovídá i původní převaha černýšových dubohabřin s ostrůvky kyselých

1 Obec Dolní Podkozí v přírodním parku Povodí Kačáku.

bikových doubrav na mělkých minerálně chudých podkladech, zejména křemencích. Bučiny se původně uplatnily ve větší míře jen na hranici s CHKO Křivoklátsko. Menší plošky při úpatí strmých svahů zaujímaly i smíšené suťové porosty. Tyto přirozené lesy však byly z větší části nahrazeny výsadbami smrku ztepilého (*Picea abies*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*) i modřínu opadavého (*Larix decidua*), takže se zachovaly jen místy. Menší otevřené plochy hostí ochuzenou xerothermní vegetaci, chráněnou např. na ostrohu u Markova mlýna. Na diabasové skalce na levém údolním svahu u Rejnova se nachází i reliktní porost pěchavy vápnomilné (*Sesleria albicans*). Nívu původně pokrývaly z větší části kosené louky, dnes zčásti zarostlé a místy i zorněné. Mokřady se zachovaly především v horním úseku na permokarbonském podkladu, kde leží i chráněný močál Kalspot.

S výjimkou nejhořejšího úseku, kde dnes tvoří významný krajinný prvek a lokalitu bohaté avifauny plocha Záplav (Turyňský rybník), představuje povodí středního Kačáku (Loděnice) okrajovou zó-

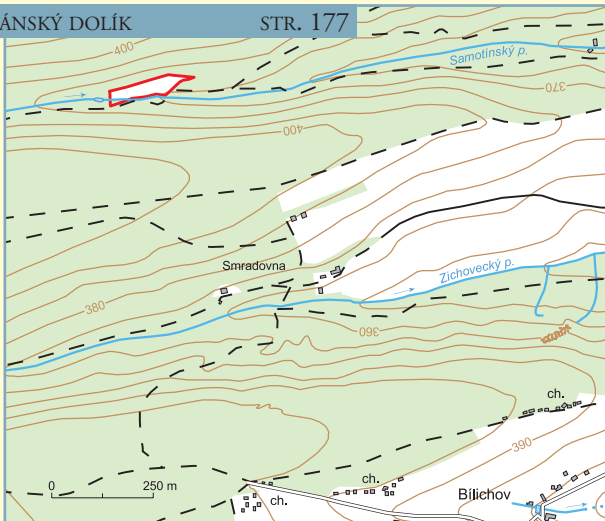
nu Křivoklátska, která se liší vyšším zastoupením nepůvodních lesních monokultur, většinou i chudším podrostem a také rekreační zátěží, především chatovými koloniemi velkého rozsahu, které do značné míry znehodnotily úsek meandrů pod Malými Kyšicemi a také v úseku při hranici s CHKO Křivoklátsko. Nicméně jde o území, které je krajinnásky velmi hodnotné, poskytuje životní prostor lesní zvěři a tvoří jakýsi ochranný pás pro velmi cennou CHKO a BR Křivoklátsko. Jeho horní konec tvoří chráněné území Záplavy jako stanoviště hnízdního i tažného ptactva a pak drobné chráněné plochy, jako je mokřad Kalspot nebo plošky s výskytem xerothermních druhů, především koniklece lučního českého Pod Veselovem a u Markova mlýna. Některé úseky, zejména u Rejnova, díky spontánnímu zarůstání dnes zpětně nabývají přírodě bližší ráz, než měly ještě před půl stoletím. Významnou okolností je, že údolím na dlouhém úseku nevede žádná komunikace.

Na území okresu zasahuje také přírodní park Džbán. Jeho popis je uveden u okresu Rakovník.

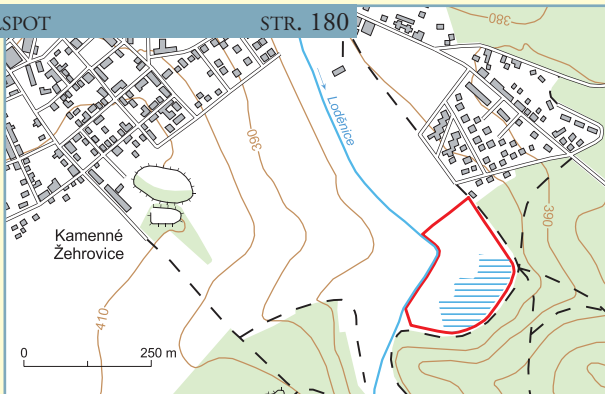

[2] Zaklesnuté meandry Kačáku vytváří romantický okrsek, který bohužel přilákal množství chatařů.

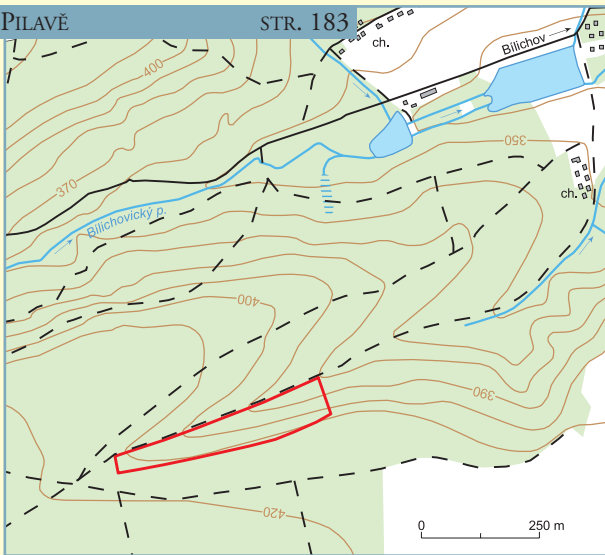
CIKÁNSKÝ DOLÍK STR. 177

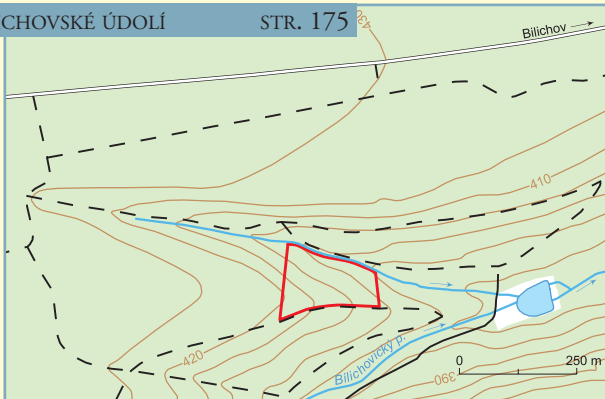
KALSPOT STR. 180

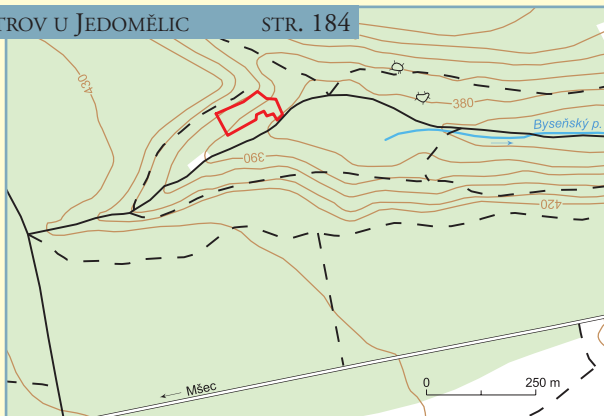
NA PILAVĚ STR. 183

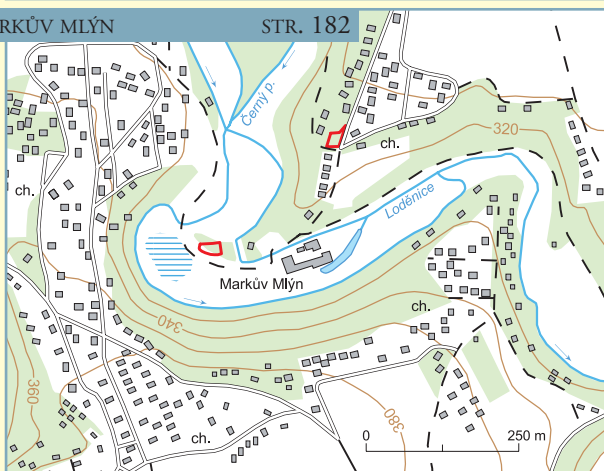
BÍLICHOVSKÉ ÚDOLÍ STR. 175

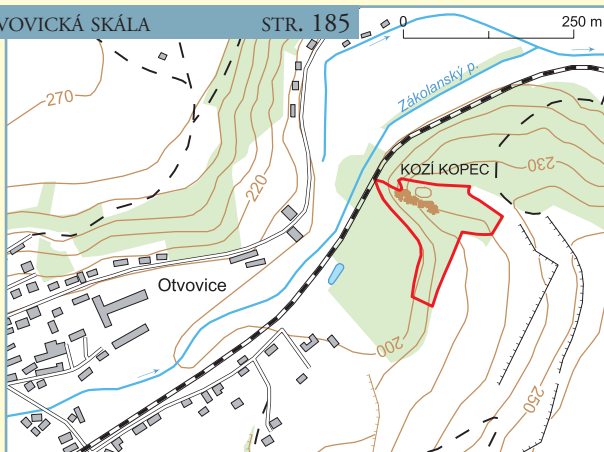
OSTROV U JEDOMĚLIC STR. 184

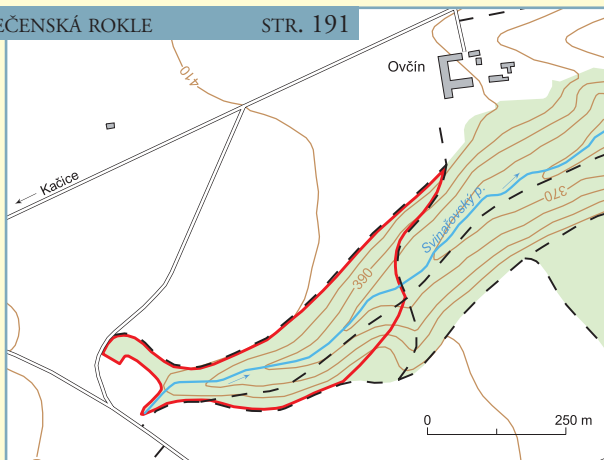
MARKŮV MLÝN STR. 182

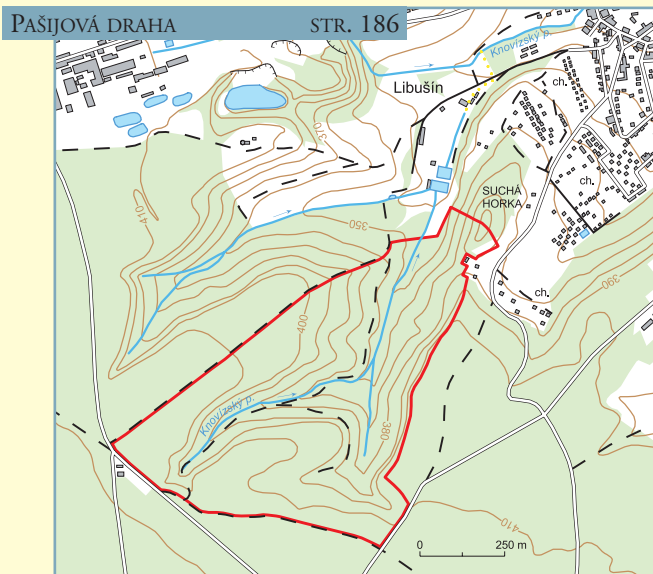
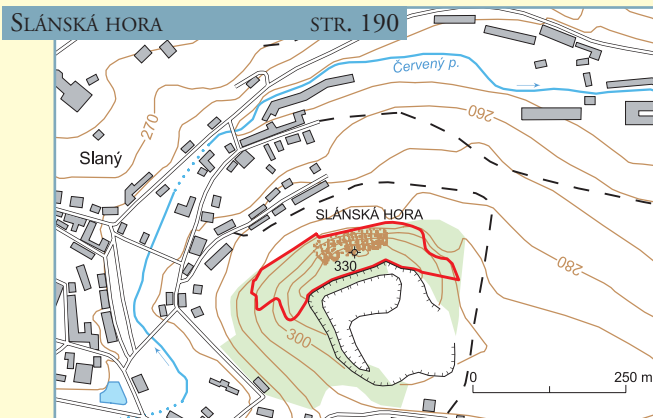
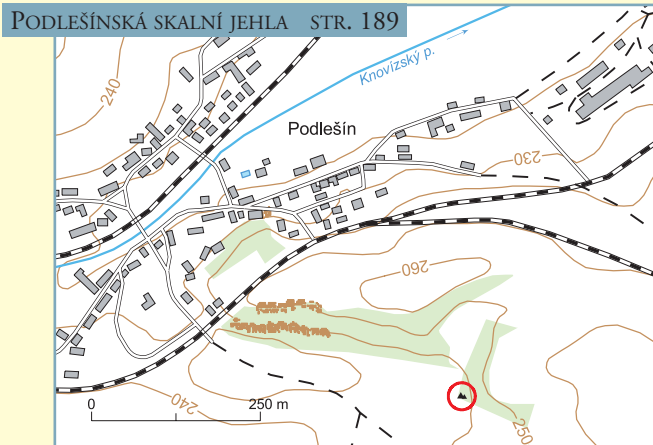
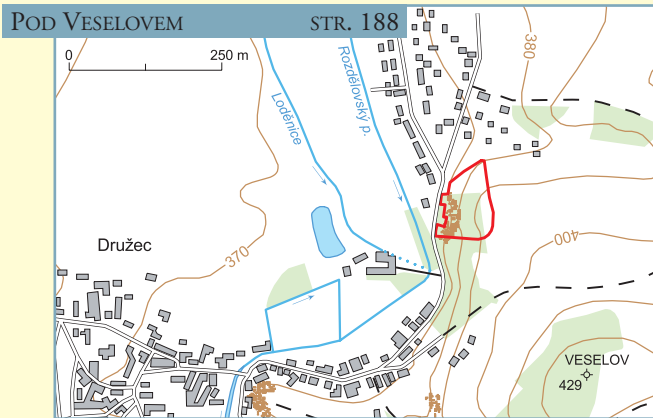

OTVOVICKÁ SKÁLA STR. 185

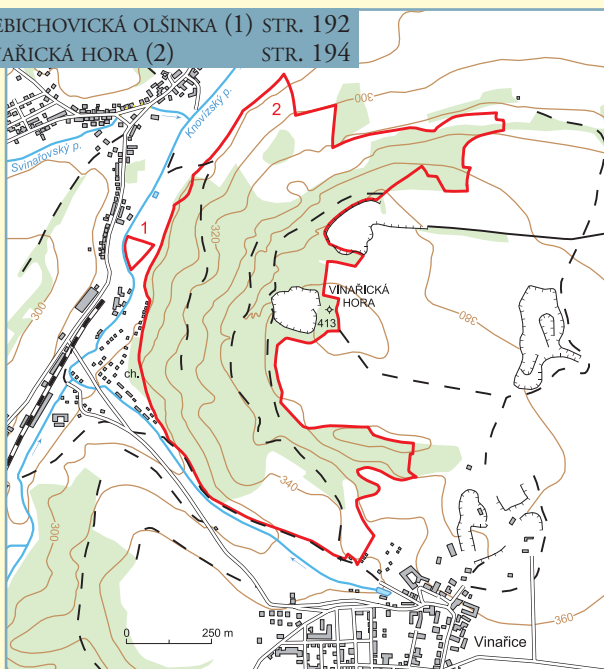

SMEČENSKÁ ROKLE STR. 191

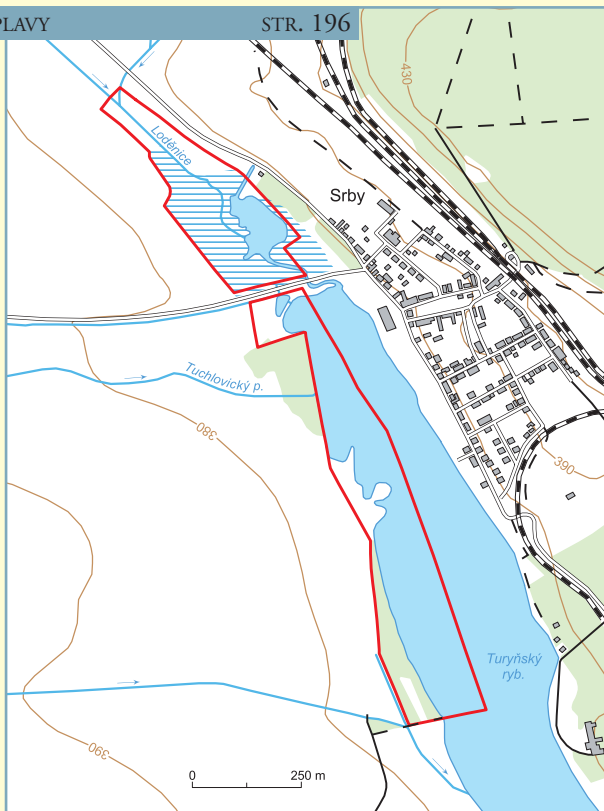

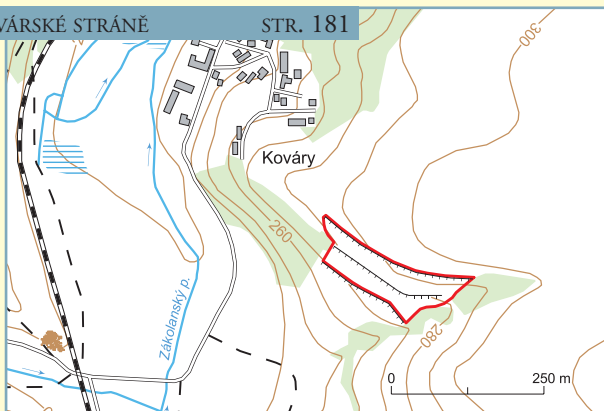
TŘEBICHOVICKÁ OLŠINKA (1) STR. 192
 VINAŘICKÁ HORA (2) STR. 194

ZÁPĽAVY STR. 196

KOVÁRSKÉ STRANĚ STR. 181

1

Památné stromy

1. Dub letní, k. ú. Blevice, p. č. 345/1, u Blevického rybníka. O: 322 cm, Vs: 25 m, S: 200 let.
2. Dub letní, k. ú. Braškov, osada Valdek, p. č. 264/7, v lesním porostu u silnice Valdek – Družec, 400 m západně od centra Valdeka. O: 485 cm, Vs: 20 m, S: 300 let.
3. Lípa malolistá, k. ú. Břeštiny, p. č. 121/13, u silnice Zlonice – Břeštiny, v roce 1999 zlomena při vichřici, dnes torzo. O: 455 cm, Vs: 19 m, S: 250 let.
4. Javor klen, tři solitérní stromy, k. ú. Černuc, p. č. 652/1, na poli u železniční stanice Loucká, vpravo od silnice Černuc – Bríza. O: 250, 220, 198 cm, Vs: 20, 18, 15 m, S: cca 150 let.
5. Dub letní, k. ú. Dolany, p. č. 53/2, v zahradě u č. p. 20 (u Veselých). O: 251 cm, Vs: 19 m, S: 220 let.
6. Dub letní, k. ú. Dolany, p. č. 10, u polí za zahradou na západním okraji obce. O: 310 cm, Vs: 18 m, S: 250 let.
7. Dub letní „Hamouzův“, k. ú. Dolní Bezděkov, p. č. 188/2, na stráni po levé straně silnice Horní – Dolní Bezděkov. O: 385 cm, Vs: 21 m, S: cca 350 let.
8. Dub letní, skupina pěti stromů, k. ú. Drnek, osada Martinice, p. č. 689, okraj lesa severně od osady. O: 248, 390, 345, 402, 275 cm, Vs: 20 m, S: 300 let.
9. Lípa malolistá, k. ú. Dřínov, p. č. 84/4, v bývalé farní zahradě u č. p. 48 proti hřbitovu. O: 304 cm, Vs: 18 m, S: 200 let.
10. Jasan ztepilý, k. ú. Hostouň, p. č. 101/1, v parku u kina. O: 370 cm, Vs: 20 m, S: 150 let.
11. Jasan ztepilý, k. ú. Hostouň, p. č. 80, po levé straně silnice na okraji obce směrem na Dobrovíz naproti parčíku u kina. O: 320 cm, Vs: 18 m, S: 150 let.
12. Lípa malolistá, k. ú. Chržín, p. č. 5/3, na hřbitově před kaplí. O: 304 cm, Vs: 20 m, S: 170 let.
13. Lípa malolistá, skupina dvou stromů, k. ú. Jarpice, p. č. 924/1, u Božích muk při cestě od sv. Isidora do Jarpic. O: 240, 210 cm, Vs: 12,5 m, S: 180 let.
14. Jasan ztepilý, k. ú. Kamenné Žehrovice, p. č. 1169, u Turyňského rybníka (PR Záplavy), u půjčovny loděk. O: 328 cm, Vs: 14 m, S: 120 let.
15. Dub letní, k. ú. Kamenné Žehrovice, p. č. 1057, 100 m severně od hájovny Mrákava. O: 360 cm, Vs: 22 m, S: 250 až 300 let.
16. Dub letní, k. ú. Klobuky, p. č. 183/4, v nivě Žerotinského potoka za objektem hasičské zbrojnice. O: 280 cm, Vs: 18 m, S: 180 let.
17. Lípa malolistá, skupina dvou stromů, „Lípy Svatopluka Čecha“, k. ú. Klobuky, p. č. 35, ve dvoře pivovaru. (Jedna z líp se v r. 2003 vyvrátila) O: 460, 330 cm, Vs: 15 m, S: 350 let.
18. Dub letní, skupina dvou stromů, k. ú. Kobylníky, p. č. 69, u sochy sv. Jana Nepomuckého, 50 m od silnice Kobylníky – Čeradiče. O: 557, 280 cm, Vs: 18 m, S: 250 let.
19. Dub letní, skupina dvou stromů, k. ú. Kokovice, p. č. 347/3, před č. p. 19, u mlýna Netrefa, u silnice z Klobuk. O: 314, 316 cm, Vs: 25 m, S: 200 let.
20. Lípa malolistá, k. ú. Kováry, p. č. 416, vpravo před branou na hřbitov u kostelíku na Budči. Původně skupina dvou stromů. O: 302 cm, Vs: 19 m, S: 150 let.
21. Hrušeň obecná, „Zelenka“, k. ú. Slaný-Kvíc, p. č. 48, v zahradě u č. p. 1. O: 330 cm, Vs: 16 m, S: 200 let.
22. Javor stříbrný, skupina tří stromů, k. ú. Kyšice, p. č. 628, u rybníka Parkán. O: 373, 312, 231 cm, Vs: 13, 12, 13 m, S: 100 let.

1 Jeřáb muk, k. ú. Unhošť.

23. Lípa malolistá, k. ú. Kyšice, p. č. 64/3, okraj obce ve směru na Braškov v areálu firmy Rior. O: 260 cm, Vs: 12 m, S: 120 let.
24. Dub letní, porost staletých dubů, k. ú. Ledce, p. č. 1125/2, 1121, 1120/2, v bývalém lázeňském parku Šternberk, nad rybníkem. O: 370–540 cm, Vs: 18–25 m, S: asi 350 let.
25. Dub letní, k. ú. Ledce, p. č. 1094/1, v bývalém lázeňském parku Šternberk, v zadní části u valu, asi 400 m východně od Šternberka při Šternberském potoce. O: 418 cm, Vs: 30 m, S: 320 let.
26. Javor mlč, k. ú. Ledce, p. č. 1094/1, bývalý lázeňský park Šternberk, v zadní části u valu asi 400 m východně od Šternberka, při Šternberském potoce. O: 333 cm, Vs: 20 m, S: 250 let.
27. Lípa malolistá, skupina dvou stromů, k. ú. Ledce, p. č. 1555, u kapličky na návsi. O: 505, 425 cm, Vs: 18, 19,5 m, S: 250 let.
28. Lípa malolistá, k. ú. Ledce, p. č. 1132/4, v zahradě u domu č. p. 140 na okraji obce, u cesty k zámečku. O: 260 cm, Vs: 18 m, S: 120 let.
29. Jablň lesní (*Malus sylvestris*), k. ú. Lhota u Kamenných Žehrovic, p. č. 174, ve svahu u cesty do Lhoty po pravém břehu potoka Výskyta, 400 m západně od silnice Družec – Dolní Bezděkov, za chovnou stanicí psů. O: 190 cm, Vs: 11 m, S: 60–80 let.
30. Dub zimní, „Dub na Beraniku“, k. ú. Libušín, p. č. 2282, okraj lesa u tzv. Havířské stezky vedoucí ze Švermova (Tuhaň) na Rozdělov. O: 380 cm, Vs: 17 m, S: 400 let.
31. Vrba bílá „smuteční“, k. ú. Libušín, p. č. 1418, zahrada u č. p. 41 ve středu obce u mostku přes Knovízský potok. O: 360 cm, Vs: 22 m, S: 100 let.
32. Lípa malolistá, k. ú. Lotouš, p. č. 1, u dvora zemědělského družstva (č. p. 1). O: 390 cm, Vs: 20 m, 230 let.
33. Jírovec madál, k. ú. Loucká, p. č. 721/2, v obci za křižovatkou silnic Miletice – Vodochody – železniční zastávka Loucká. O: 280 cm, Vs: 18 m, S: 100 let.
34. Dub letní, k. ú. Malíkovice, p. č. 952/1, obora v Drnku, SVL Nouzov, Husova stráž na jižním okraji lesnatého pásu východně od Malíkovic, asi 100 m západně od vedení vysokého napětí. O: 445 cm, Vs: 15 m, S: 400 let.
35. Jasan ztepilý, k. ú. Motyčín, p. č. 223, v Žižkově ulici, severně od náměstí. O: 320 cm, Vs: 24 m, S: 120 let.
36. Lípa malolistá, k. ú. Neprobylice u Kutrovic, p. č. 297/1, „Na dlouhém“, na kótě 288 v polích asi 300 m vpravo od silnice Neprobylice – Páleček. O: 305 cm, Vs: 20 m, S: 180 let.
37. Dub letní, k. ú. Otruby, p. č. 132/1, pod tratí nedaleko dvora Lidice, pravá strana cesty z Otrub. O: 450 cm, Vs: 22 m, S: 300 let.
38. Dub letní, skupina čtyř stromů, k. ú. Otruby, p. č. 72/5, jihozápadně od obce směrem ke dvoru Lidice mezi Byseňským rybníkem a tratí. O: 200–282 cm, Vs: 22 m, S: 150–200 let.
39. Dub letní, k. ú. Otovovice, p. č. 234, břeh potoka za mlýnem, levá strana cesty k Otovické skále. O: 307 cm, Vs: 27,5 m, S: 250 let.
40. Dub letní, k. ú. Pchery, p. č. 128, u domu č. p. 5 (statek u Čížků), v obci vlevo od silnice Pchery – Knovíz. O: 360 cm, Vs: 22 m, S: do 300 let.

2 Dub letní, k. ú. Unhošť.

41. Lípa malolistá, k. ú. Podlešín, p. č. 996/1, u domu č. p. 114, 500 m od nádraží. O: 275 cm, Vs: 15 m, S: 150 let.
42. Dub letní, k. ú. Poštovice, p. č. 319/2, u bývalého mlýna – č. p. 8. O: 375 cm, Vs: 20 m, S: 250 let.
43. Dub letní, skupina tří stromů, k. ú. Pozdeň, p. č. 788, remízek u selských zahrad nad obcí asi 200 m ve stráni nad silnicí Pozdeň – Plchov. O: 280, 290, 305 cm, Vs: 20 m, S: 200 let.
44. Dub letní, skupina tří stromů, k. ú. Rozdělov, p. č. 1185/4, okraj lesa za zahradnictvím za sídlištěm VKD. O: 290, 340, 300 cm, Vs: 20 m, S: 270 let.
45. Lípa malolistá, skupina tří stromů, k. ú. Rozdělov, p. č. 157/1, u kapličky na návsi. O: 315, 195, 190, Vs: 18 m, S: vysazeno v roce 1802.
46. Lípa malolistá, k. ú. Řisuty u Slaného, p. č. 113/1, u kostela sv. Jakuba. O: 340 cm, Vs: 16 m, S: 150 let.
47. Dub letní, k. ú. Slaný, p. č. 937/4, „Zadní luže“, na stráni nad cestou vedoucí od čistírny odpadních vod jihovýchodně k sadům. O: 430 cm, Vs: 21,5 m, S: 300 let.
48. Lípa malolistá, k. ú. Slaný, p. č. 1264/1, po levé straně silnice Slaný – Želečovice, asi 200 m od zemědělského areálu. O: 310 cm, Vs: 18 m, S: 200 let.
49. Dub letní, skupina 12 stromů, „Duby na Kopanině“, k. ú. Smečno, p. č. 1293/11, u hájovny. O: 240–260 cm, Vs: 15–18 m, S: 200–350 let.
50. Lípa malolistá, k. ú. Smečno, p. č. 1425/1, před kostelem. O: 425 cm, Vs: 20 m, S: 300 let.
51. Dub letní, „Svatováclavský“, k. ú. Stochov, p. č. 264/7, u kostela, u sochy sv. Václava. Dnes víceméně torzo. Patří mezi nejstarší stromy v Čechách, podle tradice tento strom zasadila sv. Ludmila při narození sv. Václava v roce 903 na hradě, který tu kdysi stával. O: 850 cm, Vs: 14,5 m, S: 700–1000 let.
52. Javor klen, k. ú. Stochov, p. č. 227, zahrada Výzkumné plemennářské stanice. O: 265 cm, Vs: 17 m, S: 150 let.
53. Jasan ztepilý, k. ú. Tmář, p. č. 390/9, u STS v obci vpravo od silnice ve směru na Poštovice. O: 275 cm, Vs: 18,5 m, S: 100 let.
54. Topol černý, k. ú. Trpoměchy, p. č. 34/1, v nivě pravostranného přítoku Bakovského potoka na oploceném pozemku na východním okraji obce. O: 590 cm, Vs: 25 m, S: 200–240 let.
55. Jasan ztepilý, k. ú. Třebusice, p. č. 104, u potoka za vsí na hranici obce směrem ke Kolči. O: 270 cm, Vs: 20 m, S: 100 let.
56. Vrba (*Salix* sp.), k. ú. Uhý, p. č. 452/3, u rybníka na východním okraji obce. O: 270 cm, Vs: 24,5 m, S: 80 let.
57. Dub letní, k. ú. Unhošť, p. č. 329, na pravém břehu potoka Kačáku (Loděnice), 400 m severozápadně od soutoku s Rymářským potokem. O: 398 cm, Vs: 33 m, S: 250 let.
58. Jeřáb muk, k. ú. Unhošť, p. č. 207, „Na kocourku“, asi 300 m v polích vlevo od silnice Unhošť – Velké Křižice, v blízkosti vedení vysokého napětí. O: 220 cm, Vs: 9,5 m, S: 100 let.
59. Dub letní, k. ú. Velká Dobrá, p. č. 652, hráz bývalého rybníka, dnes pole asi 400 m severozápadně od mohyly v Hoře. O: 295 cm, Vs: 21,5 m, S: 200 let.
60. Lípa malolistá, skupina tří stromů, k. ú. Velvary, p. č. 1842, „U sv. Trojice“, u pramene a kapličky pod Radovičem. O: 300, 290, 270 cm, Vs: 25 m, S: 200 let.
61. Lípa malolistá, k. ú. Velvary, p. č. 1913, u sklípku u Horova mlýna. O: 380 cm, Vs: 20,5 m, S: 150 let.
62. Javor babyka, k. ú. Vinařice, p. č. 644/2, u malého rybníčku na okraji zahrádkářské kolonie. O: 290 cm, Vs: 15 m, S: 250 let.
63. Lípa velkolistá, k. ú. Vítov, p. č. 298/2, na rozcestí, kóta 269. O: 570 cm, Vs: 20 m, S: 300 let.
64. Lípa malolistá, k. ú. Vraný, p. č. 1, před kostelem. O: 370 cm, Vs: 18 m, S: 200 let.
65. Dub letní, k. ú. Vrapice, p. č. 704/1, cca 100 m za hřbitovem v obci. O: 375 cm, Vs: 20 m, S: 250 let.
66. Jasan ztepilý, k. ú. Žilina, p. č. 449/2, na návsi u domu č. p. 16. O: 373 cm, Vs: 20 m, S: 200 let.
67. Lípa malolistá, k. ú. Žižice, p. č. 163, na rozcestí Žižice – Zvořeněves – Drnov. O: 286 cm, Vs: 19 m, S: 150 let.

³ Dub letní „Svatováclavský“, k. ú. Stochov.